

Hmeljar

GLASILO KMETIJSKEGA KOMBINATA ŽALEC

XXIV

ŽALEC, MAJ 1970

ŠTEVILKA 5

«Hmeljar» izdaja delavski svet kombinata Ureja uredniški odbor: predsednik: Kač Karel; člani: Križnik Veljko, dipl. inž. agr., Zagar Marjan, dipl. inž. agr., Glinšek Slavko, dipl. inž. agr., Kronovšek Ivan. Urednica strokovne priloge Kač Miljeva, dipl. inž. agr. Glavni in odgovorni urednik Vybihal Vili, inž. agr. — Uredništvo je na KK Zalec. — Glasilo izhaja v 5.500 izvodih. — Letna naročnina 12. dinarjev. — Tisk in klišejl, Cetis Celje.

KMETIJSTVO DANES IN JUTRI

Centralni komite Zveze komunistov Slovenije je na seji v aprilu letos razpravljajal o stanju v kmetijstvu in o družbeno-ekonomskih vidikih razvoja te panoge v Sloveniji

Na seji sprejeta stališča so bila objavljena v časopisju in dana v javno razpravo. O njih se na našem območju razpravlja na sestankih, ki jih sklicujejo krajevne organizacije SZDL.

V jeseni, po končani javni razpravi, upoštevajoč pripombe in dopolnitve dane v razpravi, bo centralni komite Zveze komunistov Slovenije po tem vprašanju sprejel ustrezne sklepe in stališča.

Razpravo o kmetijstvu zelo pozdravljamo, ker se je na tem področju nagomililo odprtih vprašanj, ki terjajo javna stališča in hitre rešitve.

Bralce prosimo, da nam na objavljeno gradivo sporočajo svoje pripombe.

Gradivo je obširno in razdeljeno na 5 poglavij. V tej številki objavljamo neskrčeno 5. poglavje — Družbeno-politična giba-

nja v kmetijstvu in na vasi ter vloga ZK:

Družbeno-politični in socialno-ekonomski položaj kmeta je bil vseskozi opredeljen v naši socialistični ureditvi enako kot vsem drugim delovnim ljudem. To mesto v družbi mu določa njegovo osebno delo in prispevek v revoluciji ter v povojni socialistični graditvi. Na njegov konkretni položaj v posameznih obdobjih je odločilno vplivala stopnja razvitosti proizvodjalnih sil, razvoj in razmere v celotnem kmetijstvu, raven izgrajenosti in slabosti v družbeno-političnem ter ekonomskem sistemu, mednarodna ekonomska in politična gibanja in ne nazadnje njegov odnos do družbe.

ZK se je od svojega nastanka intenzivno ukvarjala z agrarnim vprašanjem in socialno ekonom-

skimi interesi delovnih kmetov. Zaradi njene progresivne politike je uspela razviti med kmečkim prebivalstvom široko politično gibanje, dobiti oporo za svojo politiko in neposredno sodelovanje v NOV in revoluciji. Množično podporo kmetov je imela ZK tudi v prvih povojnih letih. Do delnega odtujevanja kmetov od politike, Zveze komunistov je prišlo v obdobju obveznega odkupa in v času prisilne kolektivizacije kmečkih posestev. V tem obdobju so bili kmetje pogosto v položaju objekta izvajanja agrarne politike.

V takih razmerah so se tudi v določenem delu članstva ZK oblikovali nerealni nazori, da se kmetov družbeni položaj in njegova zavest oblikuje le z zasebno lastnino proizvodjalnih sredstev in njegovim zasebnim prilaščanjem. ZK na takšna pojmo-

vanja ni vselej ustrezno reagirala. Takšno pojmovanje je vplivalo na usmeritev, s katero naj bi spremenili obstoječo lastninsko strukturo po najkrajši poti in tako ustvarili temelje socialistične graditve na vasi. Te akcije pa so povzročile pri kmetih pasivnost in občutek ogroženosti. Istočasno pa je intenzivni razvoj samoupravljanja na vseh področjih dela in življenja silil kmeta k razmišljanju ne le o ekonomskem, ampak tudi o družbenem in političnem položaju v naši družbi. Taka razmišljanja in ocene pa so se v zadnjih letih začela močneje pojavljati tudi v ZK in SZDL. Zato je postal položaj kmeta v naši družbi vse pogostejši predmet razprave v okviru ZK in SZDL in sicer z njihovo ustvarjalno in enakopravno udeležbo.

Skupno delovanje vseh naštetih procesov je vplivalo na zmanjšanje števila članov — kmetov v ZK in do majhnega sprejema novih članov. Med vzroki za omenjene pojave velja omeniti predvsem naslednje:

— premalo jasna in ne dovolj načrtna politika razvoja kmetijstva, nestabilnost trga itd.;

— premalo poudarjena vloga kmeta kot samoupravljalca v naši družbi ter socialno in ekonomsko negotov položaj, kakor tudi veliko odtujevanje akumulacije in dohodka;

— v nekaterih primerih uporabljene metode neprostoVOLjne kolektivizacije, obvezni odkup, arondacija, kar je pustilo usedline v kmečki zavesti;

— stalno spreminjanje oblik povezovanja kmetov in oblik sodelovanja v proizvodnji med kmeti in družbenim sektorjem kmetijstva;

— vpliv zaostalih vaških sredin, posebno vpliv cerkve in religije ter aktivnost klera;

— nerazumevanje ostrejših ekonomskih in z njo povezane socialne diferenciacije med kmeti, posebno po reformi;

— prevelika odsotnost družbenih organiziranih sil — ZK, SZDL in neizdelane metode političnega dela in aktivizacije na vasi;

(Nadaljevanje na 2. strani)

Na Kozjansko je prišla resnična pomlad

(Nadaljevanje s 1. strani)

— nerazvito družbeno, ekonomsko in politično izobraževalno kmečkega prebivalstva ter — premalo učinkovito reševanje protislovij na vasi.

Positivni rezultati uresničevanja ciljev družbene in ekonomske reforme in večja usmeritev ZK in SZDL na vas je vzbudilo v kmečkih sredinah izredno velik interes za aktivno politično udejstvovanje. Zlasti so aktivne kmetijske sekcije pri občinskih konferencah SZDL. V zadnjih dveh letih se je izredno povečalo število kmetov odbornikov, članov svetov pri občinskih skupščinah, poslancev, članov zborniških organov itd. Izvedene so bile začetne spremembe v strukturi samoupravnih organov pri kmetijskih delovnih organizacijah, pri čemer se je znatno povečala udeležba kmetov. Kmetje uspešno samoupravljajo v skupnosti kmečkega zdravstvenega zavarovanja itd. In najvažnejše: precejšen del kmetov spremlja, sodeluje in odloča s polno odgovornostjo ne le o kmečkih, ampak tudi o vseh tistih vprašanih, ki jih zadevajo kot občana. V takih razmerah mu je tudi ZK, ki pospešuje te procese, veliko bližja in odprta kot prej. S tem se ustvarjajo pogoji za večji dotok, predvsem mlajših kmečkih proizvajalcev v ZK.

Ob preveliki odsotnosti delovanja organiziranih socialističnih sil na vasi in ekonomskih problemih v kmetijstvu se je v številnih krajih Slovenije povečalo prizadevanje nazadnjaških in socializmu nasprotnih sil. Njihova oporišča so v zaostalih kmečkih sredinah, ki napadajo kmetijsko politiko na podlagi posameznih težav, na glede na njihov objektivni in subjektivni izvor. Pri tem je kler še posebno agresiven in se spretno prilagaja konkretnim ekonomskim, političnim in krajevnim razmeram, pri čemer želi razširiti zlasti svoj vpliv na mladino.

Ocenjujoč sedanje razmere v zvezi s politiko na vasi ne smemo prezreti tega, da premalo opredeljena stališča ZK do politike na vasi, omogočajo delovanje različnim demagogom in lažnim zaveznikom našega kmeta, ki mu dajejo nerealne obljube in slikajo lažne perspektive. Pogosto tudi posamezni člani ZK pozabljajo, da je le v nadaljnji intenzifikaciji kmetijske proizvodnje in večanju produktivnosti dela realna podlaga za rast življenjskega standarda kmečkega prebivalstva.

Zato je za komuniste pomembno, da na podlagi jasnega agrarno političnega programa usmerjajo politično diferenciacijo na vasi. Le tako bo mogoče združiti, identificirati in usposobiti vse neposredne sile v kmetijstvu in na vasi za odločnejši spopad z vsemi, ki zavirajo razvoj materialne osnove družbe in socialističnih samoupravnih odnosov. To je tudi

edina pot za ponovno afirmacijo ZK kot vodilne politične sile v razreševanju družbenih in ekonomskih protislovij na vasi.

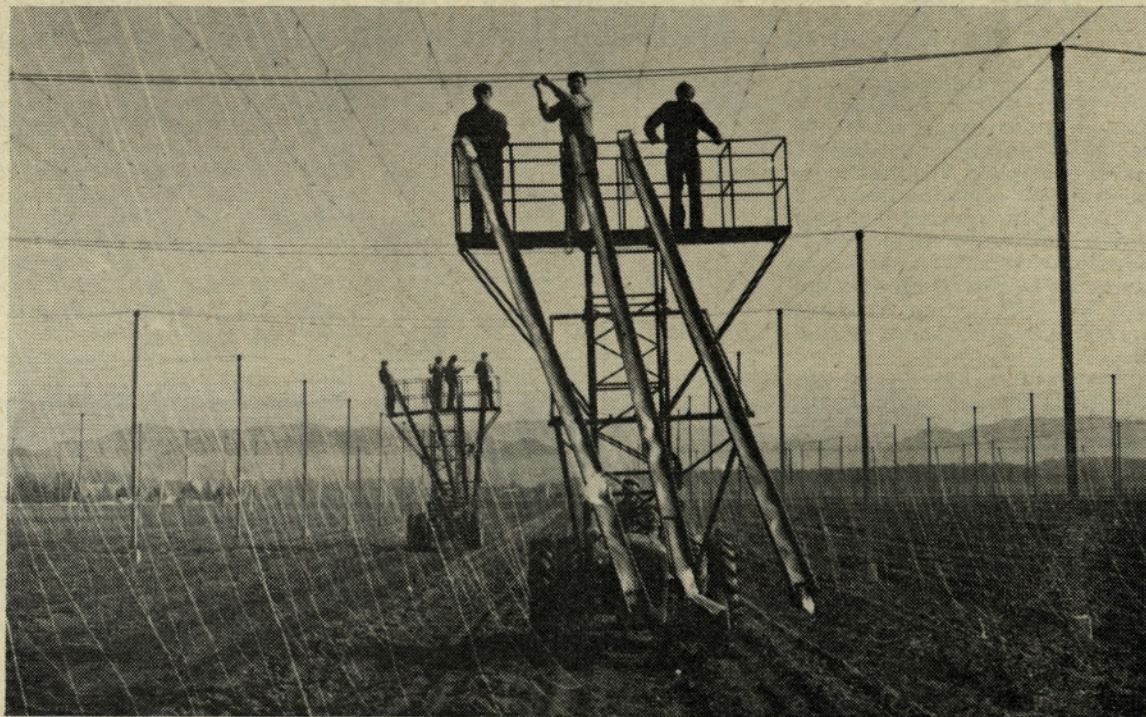
ZK je že večkrat poudarila pomen tistih kmetov, ki organizirano proizvajajo za trg. To pa ne pomeni, da ZK podcenjuje probleme malih kmetov in sezonskih delavcev. Toda zavedati se moramo, da bodo te kategorije postopoma izginile. Obdržal se bo predvsem kmet, ki si z organizirano blagovno proizvodnjo ustvarja dovolj sredstev za reprodukcijo. Mali kmet pa se in se bo vse intenzivneje zaposloval v drugih dejavnostih. Število mešanih kmetij se bo ne-

stavila nove vsebinske zahteve pred člane ZK tudi na tem področju delovanja, še ni prinesla pričakovanih rezultatov. Predvsem so ponekod komunisti politično preveč utesnjeni le v okviru kmetijskih delovnih organizacij in premalo povezani z vasjo in kmečkim prebivalstvom.

Ob reorganizaciji oblik povezovanja komunistov so bile iz velikega števila nekdanjih vaskih organizacij ZK formirane številčno močnejše organizacije ZK v večjih krajevnih središčih, ki jih poleg manjšega števila kmetov sestavljajo predvsem učitelji, upravni, trgovski in

cev v kraju. Zato je zelo pomembno, da bi v vsaki krajevni skupnosti oblikovali organiziran način delovanja in povezovanja komunistov ali v obliki temeljne organizacije ali v obliki aktivna ZK. Proučiti je potrebno tudi umestnost ustanavljanja posebnih kmečkih sekcij v organizaciji SZDL. V teh sekcijah bi se lahko kmetje kot poseben družbeni sloj bolj organizirano lotevali ekonomskih, socialnih, kulturnih in političnih vprašanj.

Zelo pomembna je tudi aktivnost mladih na vasi za nadaljnji razvoj socialističnih odnosov in krepitev vpliva Zveze komunistov. Ugotovitve dokazujejo, da

Obešanje vrvice

nehno večalo, kar nam potrjuje že dosedanjí razvoj.

Za razvoj odnosov na vasi, za hitrejše in uspešnejše povezovanje zasebne proizvodnje z družbeno ter za hitrejše vključevanje kmetov v vse oblike samoupravljanja, je bila in bo zelo pomembna vloga zlasti tistih članov ZK, ki so zaposleni v družbenem kmetijstvu. Ti so v preteklosti veliko storili pri preoblikovanju proizvodnje in odnosov. Ob tem pa moramo ugotoviti, da se je njihova prisotnost na vasi in njihova aktivnost na tem področju spreminjala tako, kakor so se spreminjale organizacijske oblike proizvodnje, ekonomski pogoji in položaj kmetijstva v gospodarstvu. Posebno usmeritev zadržujemo od proizvodnega sodelovanja s kmeti na druga področja (trgovino) njihovo združevanje in ukinjanje proizvodnih središč v večja krajevna središča, je člane ZK odmaknila iz vasi, njihovo aktivnost pa usmerila navznoter, pretežno na problematiko delovnih organizacij.

Reorganizacija ZK, ki je po-

drugi delavci. Te organizacije ZK pogosto obsegajo območja več krajevnih skupnosti. V njih ni bistvenega vpliva članov ZK iz družbenega sektorja kmetijstva in vsebinsko se šele v zadnjem času nekoliko več ukvarjajo s problematiko kmetijstva in vasi.

Zato je za nadaljnje delovanje komunistov, ki so življenjsko povezani z vasjo, pa tudi občinskih organizacij ZK, pomembno, da svojo aktivnost bolj usmerjajo tudi na vsa bistvena vprašanja družbeno-ekonomskih odnosov na vasi. To bo kmete le še bolj približalo programski politiki ZK, istočasno pa pospešilo reševanje odprtih vprašanj.

Osnovno težišče delovanja komunistov na vasi mora biti zlasti Socialistična zveza. Komunisti morajo biti prisotni v vseh njenih oblikah delovanja, zlasti pa v sekcijah za kmetijstvo pri krajevnih organizacijah SZDL in v oblikah delovanja krajevnih skupnosti, ki zlasti na vaseh postajajo vse bolj široka in privlačna oblika združevanja interesov občanov, kmetov in delav-

so že sedaj najbolj dejavni aktivni Zveze mladine na vaseh, kar nedvomno dokazuje pripravljenost mladih. Ti so razvili številne oblike delovanja. Neposredna akcijska podpora komunistov je potrebna mladim tudi zato, ker je le iz njihovih vrst realno pričakovati pritek novih članov v Zvezo komunistov.

Komunisti učitelji na vaseh naj bi usmerili svoje napore za večjo povezanost šole z vasjo in čim bolj aktivno sodelovali pri izobraževanju mladine in kmečkega prebivalstva v šolah, delavskih univerzah in družbenopolitičnih organizacijah.

Odprtost v delovanju Zveze komunistov in njena prizadevanja za jasnejšo, bolj načrtno politiko v kmetijstvu, že sedaj povečuje interes kmetov za sodelovanje in njihovo neposredno vključevanje v njeno delovanje. Prodor mehanizacije, bolj urejen trg, boljši ekonomski položaj ter še večja vključitev kmetov v samoupravo, bo pritegnilo del mladih k odločitvi, da bodo ostali na vasi. Prav na teh mora biti težišče delovanja ZK.

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Sklepi 9. seje delavskega sveta podjetja

Za novega predsednika DSP je izvoljen JUREŠ Tone — upravnik DE Kmetijstvo IV; za njegovega namestnika pa JELOVŠEK Marjan, kooperant iz PE Petrovče.

Osvojeno je poročilo volilne komisije o izidu nadomestnih volitev v DSP in potrjeni so mandati novoizvoljenim članom v DSP kot sledi:

- Žužej Francu, DE Kmetijstvo I,
- Kolenc Vinku, DE Kmetijstvo II,
- Marolt Stanetu, DE Govedoreja,
- Gračner Jožu, DE Mleko,
- Požun Pavli, DE Hmezad,
- Sket Slavku, DE Šmarje,
- Mlakar Ivanu, kooperantu DE Šmarje,
- Valenčak Francu, DE Kozje,

- Tovornik Marjanu, kooperantu DE Kozje,
- Bokalič Francu, DE Rogaška Slatina,
- Janžek Francu, kooperantu DE Rogaška Slatina,
- Sivak Dragu, DE Imeno — Bistrica,

- Robek Cirilu, kooperantu v DE Imeno — Bistrica,
- Krofl Antonu, DE Maloprodaja obrata Mesnine,
- Gobec Stanku, DE Vital.

Mandat traja do rednih volitev v samoupravne organe v podjetju, ki bodo prihodnje leto.

Sprejetih je bilo vrsto sklepov v korist sanacije bivšega Kmetijskega kombinata Šmarje, kot so odložitve potrditve zaključnega računa za leto 1969 in registracija priključitve do naslednje seje DSP, o upravljanju, o izterjatvi in plačilu dolgov in drugo.

Spremenjena je notranja organizacija OZD Kmetijstvo Šmarje, ki je naslednja:

a) OZD dobi status delovne enote.

b) Dosedanji DE Šmarje in Kozje dobita status poslovnih enot.

c) DE Rogaška Slatina se odpravi in razdeli na poslovni enoti Rogaška Slatina in Pristava ter proizvodna enota Sadjarstvo Šmarje.

č) DE Imeno — Bistrica se odpravi in razdeli na poslovni enoti Imeno in Bistrica.

Poslovna usmeritev DE Kmetijstvo Šmarje se mora preusmeriti čim bolj na pospeševanje kmečke kooperacijske proizvodnje. Vse raztresene komplekse zemljišč in objektov, ki so nesmotrni za družbeno kmetijsko proizvodnjo, je dati v zakup kooperantom.

DE Kmetijstvo Šmarje mora takoj preiti na 42-urni delovni teden.

DE Hišni sklad prevzame takoj v upravljanje vsa stanovanja in poslovne prostore (lokale) bivšega kombinata Šmarje, ki jih sedaj upravlja občinsko stanovanjsko podjetje v Šmarju.

Gozdove, ki so bili dodeljeni v upravljanje kombinatu Šmarje ali kupljeni, prevzame v upravljanje DE Gozdarstvo s tem, da pri gozdnih delih zaposli delavce DE Kmetijstvo Šmarje. Gozdna dela opravlja pod njihovim strokovnim vodstvom DE Kmetijstvo Šmarje.

Porazdeljen je bil ostanek dohodka po zaključnem računu za poslovno leto 1969 in po obračunu obveznosti do skupnih skladov.

Porazdeljen je bil tudi dohodek po zaključnem računu DE Hišni sklad za poslovno leto 1969.

Zadolžijo direktorja FC, da do prihodnje seje DSP pripravi predloge:

a) za obrestovanje sredstev, ki jih delovne enote in obrati vlagajo v sklade podjetja;

b) kateri rizični in drugi skladi naj bi se združili in vložili v poslovni sklad za investicije in kako naj bi se tako naložena sredstva vračala.

DE Vital se odobri izplačilo 51.379,80 din neto za poravnavo osebnih dohodkov delavcem za leto 1969 in dobička DE Vital na račun dohodka oziroma dobička DE Vital za leto 1970, za kar se

poveča terjatev do obrata Kmetijstvo Šmarje.

Zavrne se pritožba DE Kozje za odplačilo 10 % nepokritih OD iz dohodka za leto 1969, ker je ta enota poslovala v letu 1969 z izgubo.

Sprejmejo se postopek in načela za podeljevanje nagrad delavcem kombinata:

a) Nagrade so posebna oblika stimuliranja in se uporabljajo predvsem kot dopolnilni način osnovnega sistema nagrajevanja.

b) Nagrade se podeljujejo za:

1. Novatorstvo (investicije), racionalizacije, nove tehnološke in organizacijske rešitve;
2. Za posebne proizvodne in poslovne uspehe;
3. Za izredno prizadevnost pri delu.

c) Predlog za nagrade poda vodstveni delavec v enoti ali centru pismeno v obrazložitvi. Predloge za nagrado ocenjujejo in predlagajo samoupravnim organom:

1. Kolegij kombinata za nagrade pod 1 in 2;
2. Kolegij enot za vse nagrade v okviru enote pod 3.

č) Direktorjem in upravnikom DE in obratov se dodeljuje le nagrade pod 1 in 2.

d) O dodelitvi nagrad sklepa jo:

1. Nagrade pod 1 in 2 komisija za ekonomiko in delitev dohodka v breme sklada za premije in nagrade. V breme tega sklada se izjemno lahko izplačujejo tudi nagrade pod 3, če enota ni ustvarila sredstev za

osebne dohodke iz delitve dobička in če komisija tako sklene;

2. Nagrade pod 3. svet DE oziroma DS obrata (za delavce skupnih služb obrata) v breme OD iz dobička enote.

e) Nagrade se podeljujejo enkrat na leto skupno za vse nagrajence. Nagrajenci prejmejo poleg denarnih nagrad tudi pismeno priznanje.

Nagrada pod 3. ne more presegati višino mesečne obračunske postavke.

Potrjen je program izobraževanja v letu 1970, kot je bil predložen, s tem, da se vnese dopolnitev tečajev iz področja varstva pri delu za vodje poslovnih in proizvodnih enot. Program je priložen izvorniku tega zapisnika.

Po posameznih namenih se določijo naslednja sredstva za:

a) — dopolnilno izobraževanje	120.000
— izredno šolanje	150.000
— štipendiranje	200.000
— izobraževanje kooperantov	70.000
— uvajanje pripravnikov	25.000
S k u p n o :	565.000

b) Sredstva za izobraževanje se zagotovijo:

— iz sredstev tekoče skupne porabe	495.000
— iz sklada skupne porabe kmetov — DE Kooperacija	70.000
S k u p n o :	565.000

c) Odredbodajalec za stroške izobraževanja je direktor kadorskega centra.

A) Potrdijo plan porabe podjetniškega sklada skupne porabe po zaključnem računu za leto 1969, ki se bo uporabljal v letu 1970 za namene kot sledi:

a) prispevek sindikalnim podružnicam	40.000
b) regresi za dopuste	200.000
c) pomoč društvom	20.000
č) drobne potrebe obratov in DE	40.000
d) skupne potrebe delovnih skupnosti podj.	40.000
e) vračilo poslovnemu skladu za počitniški dom Golte	237.000
f) obveznosti za dokončanje doma Golte	170.000
g) rezerve + 8 % davka	88.141

S k u p n o : 835.141
(Nadaljevanje na 8. strani)

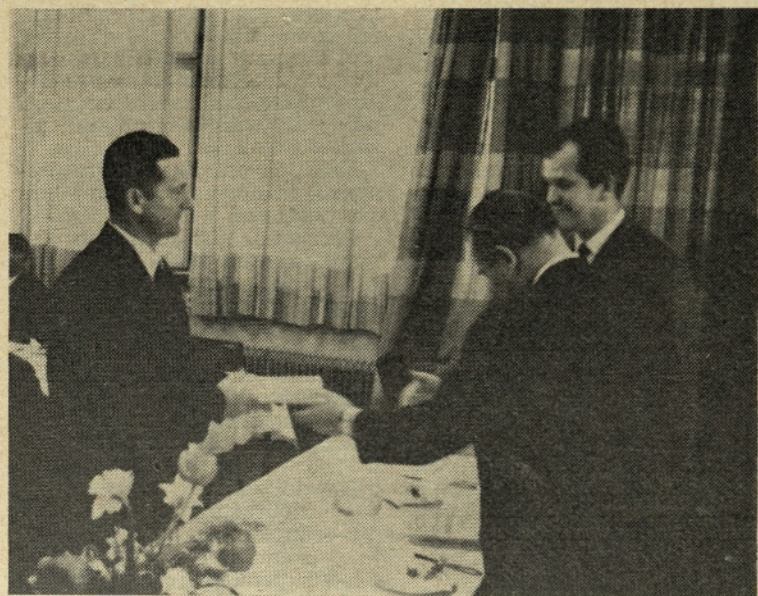

Kmetje prav kradejo lepo vreme muhastemu deževnemu aprilu za dela na polju. Tako hite postavljati hmeljevke tudi Sedminekovi v Spodnjih Rojah

NAGRADE RES NAJBOLJŠIM

Delavski svet kombinata je na svoji 9. redni seji dne 2. 4. 1970 sprejel naslednji sklep o postopku za podeljevanje nagrad.

1. Nagrade so posebna oblika stimuliranja in se uporabljajo predvsem kot dopolnilni način osnovnega sistema nagrajevanja. Z nagradami stimuliramo ali posebne dosežke (novatorstvo) ali pa posebno prizadevnost pri delu, oziroma še boljše, posebne uspehe.

Zasluzeno priznanje in nagrado je prejel tudi sofer Vašl Anton

2. Nagrade se podeljujejo za:

I. novatorstvo (invencije),

II. za posebne proizvodne in poslovne uspehe ter strokovno delo,

III. za izredno prizadevno in uspešno delo.

3. Predlog za nagrado poda vodstveni delavec v enoti ali centru v obliki pismene obrazložitve. Predloge za nagrado ocenjujejo in predlagajo samoupravnim organom:

- kolegiji enot za vse nagrade v okviru enote,
- kolegij kombinata za nagrade pod (I) in (II).

4. O dodelitvi nagrad sklepajo:

— za nagrade pod (III) svet DE v breme OD iz delitve dobička enote,

— za nagrade pod (I) in (II) komisija za ekonomiko in delitev dohodka v breme podjetniškega sklada za premije in nagrade. V breme tega sklada se lahko izplačajo tudi nagrade pod (III), če enota ni ustvarila sredstev za osebne dohodke iz delitve dobička.

5. Nagrade se podeljujejo enkrat letno skupno za vse nagrajence, ne glede na višino ali vir sredstev za nagrado.

Na podlagi tega postopka in ustreznih obrazložitve so sveti DE in komisija za ekonomiko in delitev dohodka sprejeli sklepe o številu nagrajencev in višini nagrad:

I. ZA NOVATORSTVO (INVENCIJE) so bili nagrajeni:

1. PAVLIČ BLAŽ, mehanik — 1.500 din

Za uvedbo sistema črpanja talne vode, ki je bistveno znižal stroške škropljenja hmelja. Sistem črpanja in konstrukcija za črpanje je delo avtorja, ki je bilo izvršeno izven rednega delovnega časa in z lastnimi materialnimi sredstvi. Sistem je pokazal ekonomske in tehnične vrednosti ter zelo poenostavil organizacijo dela.

2. MAROVT STANE, dipl. ing. org., upravnik DE Gotovlje — 1.500 din

Za dvig produktivnosti mlečne črede in za strokovno delo, zlasti na področju krmljenja.

Dipl. inž. Mira Kopitar iz DE Mleko prevzema priznanje

3. KOPITAR MIRA, dipl. ing. agr., tehnolog — 2.000 din

Za tehnološki postopek, ki zagotavlja proizvodnjo visokokvalitetnih vrst jogurtov. Zaradi izredne kvalitete se je prodaja jogurtov v letu 1969 povečala za dvakrat v primerjavi s preteklim letom.

4. SKALIN BORIS, dipl. ing. agr., vodja oddelka za projektiranje in izvedbo investicij — 2.000 din

Za projektantsko delo in izvirne tehnološke rešitve pri gradnji sadne hladilnice in za uspešno uvedbo proizvodnje postrvi. Tov. Skalin je skupno s ostalimi projektanti izdelal projekt Hladilnice v Celju. Pripravil je tehnološko in izvajalsko dokumentacijo. Z njegove strani predlagane tehnološke rešitve so omogočile uspešno rešitev investicije na dani lokaciji.

5. GROBELNIK ANTON, ključavničar — 1.500 din

Za upšeno izpopolnitev naprav za dosuševanje in žveplanje hmelja ter naprav za rezanje žice.

V dobi zadnjih štirih let je uspel: popolnoma odpraviti pomanjkljivosti loputnega sistema pri avtomatskem spuščanju prepariranega hmelja do avtomatskega tehtanja z vzporednim stiskanjem.

S pomočjo njegove zamisli se je skrajšal postopek sušenja in žveplanja hmelja. Z uvedbo predsuševalne komore se je skrajšal postopek pri vsaki sarži, tj. 1300 kg hmelja, za 15 minut.

Izpopolnil je stroj za rezanje žice od 4 na 10 komadov, s čemer je dvignil kapaciteto rezanja za 60%. Po njegovi zaslugi smo na enem stroju povečali letni razrez od 1,800.000 kom. na 4,000.000 komadov.

Ribogojec Gartner Maks ob prevzemu nagrade

Dipl. inž. Hropot Jože — Kmetijstvo I

II. ZA USPEŠNE PROIZVODNE IN POSLOVNE REZULTATE TER STROKOVNO DELO so prejeli nagrade:

6. **POLJANEC BERNARD**, dipl. ing. agr., glavni tehnolog za poljedelstvo — 1.000 din

Za uvedbo sodobne tehnologije in za uspešne poslovne rezultate poljedelske proizvodnje v letu 1969.

7. **VODLAN IVAN**, analitik dela — 1.000 din

Za strokovno delo pri časovnih meritvah v kmetijski proizvodnji, ki omogočajo boljše izkoriščanje delovnega časa.

8. **ZUPANC STANKO**, vodja PE hmeljarstvo Arja vas, 1.000 din

Za najboljši proizvodno poslovni rezultat v hmeljarstvu PE Arja vas, dosežen v letu 1969.

9. **Dr. VRABIČ ANTON**, veterinar — 1.500 din

Za dosežene proizvodne rezultate pri vzreji brojlerjev v letu 1969 in za strokovno delo pri razširitvi perutninarske proizvodnje v kooperaciji.

10. **HOLOBAR VOJKO**, vodja oddelka za elektronsko obdelavo podatkov — 1.500 din

Za strokovno delo in izvirne organizacijske rešitve pri uvajanju elektronske obdelave podatkov.

11. **HORVAT TONE**, dipl. ing. agr., tehnolog za živinorejo — 1.000 din

Za strokovno delo pri pospeševanju živinoreje v kooperaciji in za tehnološke rešitve pri izgradnji živinorejskih objektov.

Med mnogimi nagrajenci je tudi Grabnar Francka — hišni sklad

12. **JANIČ VINKO**, vodja uvoznega oddelka — 1.500 din
Za uspešno delo in za afirmacijo kombinata pri uvozu in prodaji kmetijske opreme.

13. **HROPOT JOŽE**, dipl. ing. agr., vodja PE poljedelstvo I — 1.000 din

Za nadpovprečne proizvodne rezultate v poljedelstvu PE kmetijstva I, dosežene v letu 1969.

14. **KOS FRANC**, vodja PE hmeljarstvo Poljče — 1.000 din

Za najboljši proizvodni rezultat med hmeljarskimi PE kmetijstva I, dosežen v letu 1969.

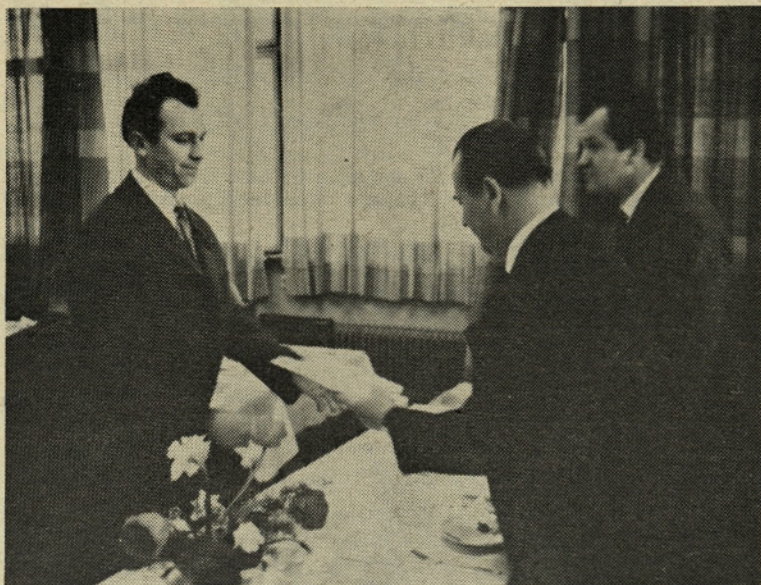
III. ZA IZREDNO PRIZADEVNO IN USPEŠNO DELO so bili nagrajeni:

	din
15. Grabner Ludvik, organizator živinoreje	1.500
16. Kučar Alojz, vodja PE Petrovče	1.000
17. Kralj Vlado, vodja PE Vrbje	1.000
18. Cizej Ida, administrator	1.000
19. Guček Ivan, vodja finančnega oddelka	1.000
20. Tavčar Leopold, vodja OE rastlinjak Medlog	1.000
21. Drofenik Marica, izdelovalec jogurta	1.000
22. Kopitar Dragica, izdelovalec jogurta	1.000
23. Šertl Jože, šofer	1.000
24. Vožič Ivanka, vodja finančnega oddelka	1.000

Dr. Vrabič Anton prejema nagrado za uspešno preventivo v kokošereji

25. Brišnik Ivan, vodja oddelka za finančna sredstva	1.000
26. Korošec Marija, vodja oddelka za osnovna sredstva	1.000
27. Špeglič Franc, kadrovik	1.000
28. Medenjak Štefan, pravnik	1.000
29. Lazar Alojz, mesar — solilec	1.000
30. Pušnik Mirko, skupinovodja sušilnice	1.000
31. Rehar Ivan, strojnik	1.000
32. Prisljan Marija, administrator	500
33. Vašl Anton, šofer	500
34. Benedičič Vera, ref. za splošne posle	500
35. Zagode Slavica, statistik	500
36. Jager Vlado, vodja ekonomskega oddelka	700
37. Sovec Milka, delavka	800
38. Grabner Francka, finančni knjigovodja	961
39. Praznik Ivan, voznik viličarja	800
40. Selič Ludvik, delavec	800
41. Zupanc Franc, gospodar	500
42. Karažija Jože, traktorist	500

Klanjšek Mirko — Mesnine

43. Erjavec Drago, traktorist	500
44. Sternad Majda, administrator	500
45. Šporin Milica, evidentičar	500
46. Jelen Anton, traktorist	500
47. Kolman Terezija, krmilec	500
48. Vogrinc Marta, vodja finančnega oddelka	500
49. Jager Fanika, ref. za obračun prom. davka	500
50. Koren Zlatka, ref. v pravnem oddelku	500
51. Matko Slavko, traktorist	500
52. Ribič Pavel, traktorist	500
53. Zajc Alojz, traktorist	500
54. Talan Helena, delavka	500
55. Vnučec Štefan, traktorist	500
56. Janežič Pavla, delavka	500
57. Korun Viktor, gospodar	500
58. Pečnik Albin, poslovodja	500
59. Klanjšek Mirko, poslovodja	500

Predsednik delavskega sveta podjetja Jureš Anton in glavni direktor Veljko Križnik ter direktorji centrov so se pogovarjali z nagradjenci na skromni pogostitvi

60. Plešnik Peter, poslovodja	500
61. Verdev Jože, gaterist	400
62. Kozar Stane, vodja pasterizacije	400
63. Koren Rezika, vodja kuhinje	400
64. Bremec Poldka, obračunski referent	300
65. Lorger Anica, glavni blagajnik	300
66. Podobnik Jože, skladiščnik	300
67. Podkrajšek Franc, poslovodja	300
68. Rezec Fanika, evidentičar uvoza	300
69. Piliš Jože, poslovodja	300
70. Kovačič Franc, pom. vodja PE Šmarjeta	800
71. Gartner Maks, ribogojec	800

Nagrajenci so poleg denarnih nagrad prejeli tudi pismena priznanja in knjige.

Da je pogostitev lepo uspela, gre zahvala strežnemu osebju DE Gostinstva

MNENJE SINDIKATA PODJETJA O REGRESIH ZA DOPUSTE

Ko je sindikalni odbor pri kombinatu na svoji seji dne 13. aprila razpravljal o načinu porabe sredstev, ki jih je podjetje namenilo za regresiranje dopustov v letu 1970, je ugotovil:

— da so dodeljena sredstva v višini 200.000 din za regresiranje dopustov vsem delavcem veliko prenizka postavka za tako številne kolektive;

— da bi bila pavšalna delitev teh sredstev na vse zaposlene brez upoštevanja socialnega stanja delavcev (OD na družinskega člana, število nepreskrbljenih družinskih članov in podobno) krivična in ne bi služila namenu, za katerega so sredstva namenjena.

Sindikata se strinja, da dokončno o načinu porabe teh sredstev odločajo kolektivi DE.

Iz navedenih razlogov je sindikat sklenil priporočiti kolektivom DE, da navedena sredstva

uporabijo za naslednje namene:

— Za plačilo dopustov — oskrbnih dni najzaslužnejšim delavcem od 5 do 10 dni v lastnih domovih oddiha, kar naj bi postalo stalna praksa v našem podjetju. Takih nagrad naj bi bili deležni predvsem stalni fizični delavci z nizkimi osebnimi dohodki.

— Za izmenično regresiranje dopustov po primerni regresivni lestvici, kot je veljala npr. v letu 1969. Izmenično v tem smislu, da bi v par letih prišli do regresov za rekreativno dopustovanje vsi delavci na DE, ki bi želeli koristiti dopuste v te namene.

— Za večdnevne skupne rekreativne in strokovne izlete, katerih prevozi naj ne bi bili predragi. V manjših DE, kjer značaj dela to omogoča, so lahko taki izleti skupni, v večjih (Nadaljevanje na 8. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

B) Odredbodajalci za sredstva sklada skupne porabe so pod točko a), b) in d) direktor Kač, pod točko c) glavni direktor, pod točko č) upravniki DE in obratov, pod točko e) in f) sekretar podjetja, pod točko e) razdeli upravni odbor podjetja.

C) Predlog razdelitve pod točko a) na posamezne sindikalne podružnice da sindikalni odbor pri kombinatu.

Č) Sredstva pot točko b), namenjena za regresiranje dopustov, se porazdelijo na DE (po ključu 100 din na enega zaposlenega po stanju 1. 1. 1970), kjer bodo odločali o njihovi uporabi zbori kolektivov DE.

D) Sredstva pod točko č) se

Trnava, za namestnika člana.

3. Belaj Jože, kmet, PE Celje, za člana; Krajnc Alojz, kmet, Vojnik, PE Vojnik, za namestnika člana.

4. Brdnik Ignac, kmet, Stopnik, PE Vransko, za člana; Kovče Franc, kmet, Loke, PE Tabor, za namestnika člana.

5. Janžek Franc, kmet, Zg. Sečovo, PE Rogaška Slatina, za člana; Hostnik Anton, kmet, Polje ob Sotli, PE Imeno, za namestnika člana.

6. Jeriček Zlatko, uslužbenec, DE Hmezad, za člana; Klajnshek Mirko, uslužbenec, obrat Mesnine, za namestnika člana.

7. Marinc Ernest, direktor FC, za člana, Brišnik Ivan, uslužbenec DE Skupne službe, za na-

pravni odbor združenja kot predstavnik Kmetijskega kombinata žalec imenuje Križnik Veljko, glavni direktor podjetja.

Na predlog odbora za pripravo in sklicevanje prve konference samoupravljalcev kmetijsko-industrijskih kombinatov in posestev Jugoslavije, ki bo predvidoma v drugi polovici maja v Subotici, se za udeležbo na tej konferenci imenuje delegat delovne skupnosti podjetja — Jureš Anton, predsednik delavskega sveta podjetja.

Stroški za udeležbo na konferenci 500 din po osebi, dnevnice in potni stroški so v breme rednih stroškov sekretariata.

Na predlog Kmetijskega PZ v Ljubljani, v katerem je včlanjeno podjetje, se za predstavnika podjetja v naslednji mandatni dobi ponovno imenuje STRUC Jože, upravnik obrata Mesnine Celje, za njegovega namestnika pa Vizovišek Drago, ekonomist v tej enoti.

Pooblastijo komisijo za oceni-
tev osnovnih sredstev, da lahko ob zaporedni dobavi novih traktorjev odvisne stare traktorje, namenjene za odprodajo, oceni in takoj predlaga prodajo po rednem postopku.

O prodaji je komisija dolžna občasno poročati DSP.

Dopolnijo sklep pod točko 11. 7. seje DSP z dne 3. 2. 1970. Dodan je odstavek: DE, ki so zaintereseni za odvisna sredstva pri drugi DE, lahko ta sredstva pridobijo le, če imajo v te namene finančna sredstva.

Odobrijo prodajo stavbnih zemljišč delavcem podjetja po prometni vrednosti preko javne dražbe s predkupno pravico zaposlenih delavcev v kombinatu.

Za odplačila kupnine, sklenjene po kupoprodajni pogodbi, se glede rokov plačila in obrestne mere dovoli ugodnost, ki jo delavci uživajo po Pravilniku o kreditiranju stanovanjske izgradnje in sicer:

a) V slučaju, da delavec zapusti podjetje, uživa ugodnost toliko let, kolikor je služboval v našem podjetju, po preteku roka pa je ostanek dolga dolžan plačati z 8% obrestno mero. To določilo ne velja za delavce, ki grede v redno ali invalidsko upokožitev.

b) Če delavec kupljeno parcelo proda drugemu, ima podjetje predkupno pravico po ceni, kot je bila prodana kupcu. V kolikor podjetje ni zainteresent za odkup parcele, je prodajalec dolžan plačati podjetju neporavnani del kupnine z dnem podpisa kupoprodajne pogodbe, kar si podjetje zavaruje ob prodaji parcele v pogodbi in zemljiški knjigi.

c) Za stavbna zemljišča se smatrajo parcele, ki jih določi komisija za zemljišča in za katere pridobijo zainteresenti lokacijsko dovoljenje ter katerih površina za posamezni primer ne presega 6 arov.

d) Prodaja stavbnih zemljišč po tem sklepu poteka do ureditve prodaje s Pravilnikom o kreditiranju stanovanjske izgradnje in dodeljevanju stanovanj.

I. F.

Mirosan v cvetju

razdelijo na obrate in samostojne DE po ključu na zaposlenega po 20 din po stanju 1. 1. 1970.

E) Namene in pogoje pod točko č) in d) naj določi komisija za delovna razmerja, družbeni standard in izobraževanje.

Potrdijo sistemizacijo delovnih mest v DE Gostinstvo, DE Vital, obratu Kmetijstvo v Šmarju in FC s tem, da se sistemizacija za obrat Šmarje izvaja s sklepom o začasni upravi v tej organizaciji združenega dela. Sprejete so bile tudi nekatere druge dopolnitve in spremembe sistemizacije v raznih enotah.

Vsem delavcem v proizvodnji, ki delajo na KV delovnih mestih in imajo višjo kvalifikacijo ali izobrazbo, kot se za DM zahteva, se v osebni oceni prizna njegova dejanska kvalifikacija oziroma izobrazba.

S tem sklepom se dopolni metodologija vrednotenja DM točke IV/1/C.

V odbor hranilno kreditne službe podjetja so izvoljeni:

1. Marovt Franc, kmet, Zg. Gorče, PE Braslovče, za predsednika; Kainz Jože, kmet, Petrovče, PE Petrovče, za namestnika predsednika.

2. Potočnik Franc, kmet, Kapla vas, PE Prebold, za člana; Povše Jože, kmet, Orla vas, PE

mestnika člana. Oba sta po položaju člana odbora.

Sprejmejo informacijo o priložitvi semenogjskega obrata Radlje ob Dravi. Sklep o pripojitvi tega obrata se sprejme na prihodnji seji. Do takrat pa sta dolžna direktor FC in direktor KoC predložiti poročilo o finančnem stanju tega obrata po ZR za leto 1969 in poročilo o komercialnih povezavah.

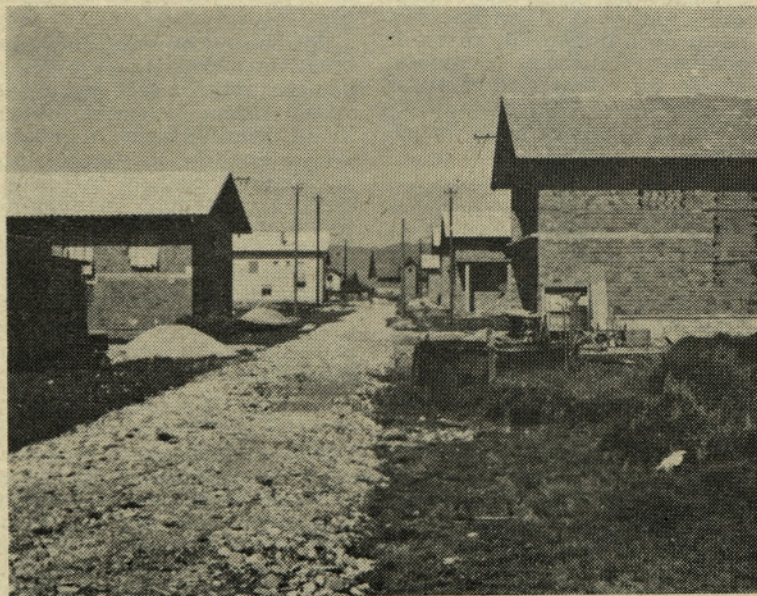
Soglašajo s predvidenimi ukrepi za normalizacijo živinorejske proizvodnje in trga z govejim mesom, ki jih predvideva sporazum Gospodarske zbornice SRS.

Glede na določila sporazuma naj se v podjetju takoj podvzamejo vsi potrebni ukrepi za usmeritev živalske proizvodnje pri kooperantih in drugih kmetovalcih v smislu sporazuma.

Potrdijo spremembe in dopolnitve Pravilnika o delovnih razmerjih, kot jih je predlagala komisija za delovna razmerja, družbeni standard in izobraževanje pri DSP.

Sekretariat podjetja je zadolžen, da izda prečiščeno besedilo pravilnika.

V skladu s statutom Poslovnega združenja Styria Celje — Maribor in pogodb med združenjem in člani združenja se v

Naša stanovanjska soseska v Šempetru je zrasla ko gobe po dežju

JABOLKA DELIJO BREZPLAČNO

Kmetijski ministri EGS so se na zadnjem sestanku v Bruslju sporazumeli le o nekaterih manjših ukrepih. Eden izmed teh je, da bodo po šolah evropske gospodarske skupnosti delili učencem jabolka brezplačno samo zato, da se bodo rešili presežkov lanskega velikega pridelka jabolka.

Po »Gospodarstvu«

Proizvodni in ekonomski rezultati

V letu 1969 smo v kombinatu uvedli enotni sistem obračuna po metodi direct costing. Na podlagi sprejetega gospodarskega načrta in omenjene metode dela, je ekonomska služba redno spremljala gibanje proizvodnje, prodaje in stroškov. Evidentiranje, obračun in analizo stroškov smo prilagodili nivojem pomembnosti posameznih ekonomskih pokazateljev. Tako so ekonomski oddelki enot analitično obračunavali proizvodnjo oziroma prodajo za posamezne stroškovne nosilce, stroškovnemu mestu in zbirno za enoto, ekonomski center pa je spremljal in analiziral najpomembnejše pokazatelje za kombinat kot celoto ter opravljal komparativne analize med posameznimi enotami podjetja.

Sodobnejša metoda obračuna, ki smo jo uvedli v preteklem letu, nam je omogočila hitrejšo in boljše spremljanje poslovanja. Redno smo ugotavljali odstopanje od planskih proporcij, analizirali vzroke in opozarjali proizvodnjo in prodajo na pomanjkljivosti. Z novo metodo dela ekonomske službe smo poleg tega uspeli izposlovati tudi določen red v sistemu poslovanja in odgovornost za rezultate dela oz. stroške.

a) Pokazatelji proizvodnje in prodaje

Obrat kmetijstvo

Proizvodnja		Realizirano		Indeks
		1968	1969	
hmelj	ton	1.024	1.031	100,7
žito	ton	1.323	1.602	121,1
od tega p. pšenica	ton	1.155	925	80,1
krompir	ton	733	549	74,9
krmske rastline	ton	2.497	2.415	96,7
travišča	ton	5.240	3.926	74,9
proizvodnja živine	ton	449	182	40,5
mleka	1000/l	3.119	3.287	105,4
prodaja živine	ton	745	603	81,1
mleka	1000/l	2.985	3.170	106,2

Obrat kmetijstvo je pridelal manj kot je načrtoval. Na to zmanjšanje, ki je razvidno iz tabele, so vplivale neugodne vremenske razmere. Vendar je živinorejska proizvodnja realizirana z večjim prometom kot je bila načrtana.

(Nadaljevanje s 6. strani)
skupinah, ki se, če sredstva ne zadoščajo, programsko koristijo tako, da del kolektiva koristi te ugodnosti letos, drugi pa naslednje leto. Taka kratka skupinska dopustovanja bi se dala organizirati tudi pred turistično sezono in po njej v naših domovih oddiha v Crikvenici in Biogradu. Za večje kolektive bi prišel v poštev predvsem Biograd, ki lahko sprejme večje število gostov.

— V kolikor se zaradi organizacijskih ali drugih razlogov (premalo finančnih sredstev) ne bi dalo teh namembnih sredstev letos koristiti za te namene, se naj ustvari pri DE Sklad za rekreacijo in izdela načrt za koriščenje istih v prihodnjem letu skupno s sredstvi v letu 1971.

Sindikalne podružnice naj po možnostih primaknejo svoj dinar k sredstvom za dopustovanje in naj ne pozabijo, da so dolžne podpirati vse oblike rekreacije svojega članstva in ne nazadnje tudi preko športnih dejavnosti.

V bodoče bo potrebno razmišljati o organizirani načrtni šted-

nji za rekreativno dopustovanje po vzorcu samopomoči. Z načrtnim varčevanjem za dopustovanje bi prišli tudi do bolj načrtnega razporejanja dopustov in pravilnejše delitve podjetniških in drugih sredstev za te namene.

Potrebe po organiziranem rekreativnem dopustovanju delavcev postajajo iz leta večje. Povečani fizični in umski napori, ki jih delavci vlagajo v povečano proizvodnjo, slabše socialno-zdravstvene razmere in podaljšana delovna doba za upokožitve, zahtevajo, da bomo morali v bodoče temu vprašanju posvečati več organizirane skrbi, da se nam ne bi zadeve maščevale.

Maščevale tudi v finančnem smislu z izgubo časa in plačevanja boleznin.

Za vsak pomembnejši stroj, ki ga uporabljamo v podjetju, v naprej planiramo in predvidevamo, kdaj ga bo treba generalno popraviti, izvršiti remont in podobno, le za človeka, ki nenehno dela in ustvarja, ne najdemo časa, organizacijske oblike, finančnih sredstev in vsega kar k temu spada.

F. I.

Tabela kaže tudi manjšo proizvodnjo v primerjavi z letom 1968, zlasti pri živini, traviščih, krmnih rastlinah in krompirju.

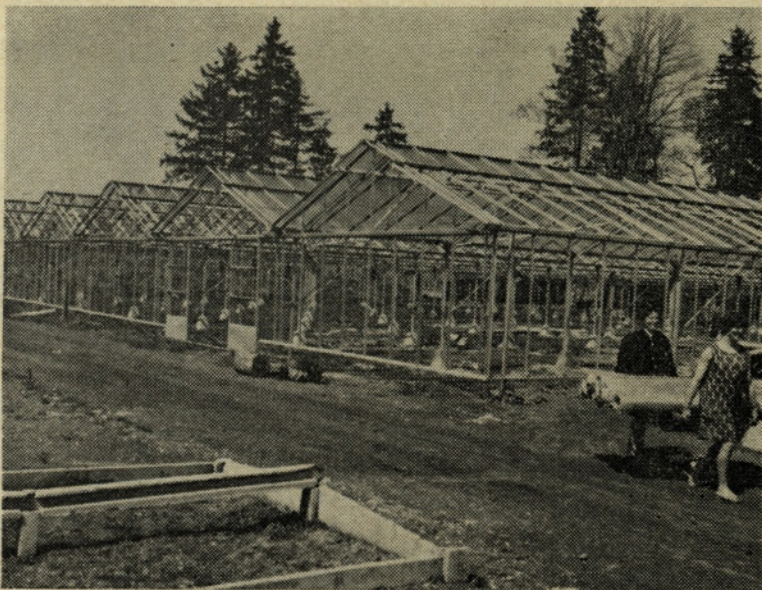
Manjša proizvodnja izvira iz slabših tržnih razmer na živinskem trgu, pri podljedelskih proizvodih pa odtujitev velikega števila manjših parcel.

V poljedelsko proizvodnjo so bila vključena tista zemljišča, na katerih je bilo mogoče organizirati intenzivno proizvodnjo. Vse razdrobljene površine so bile oddane v kooperacijsko proizvodnjo. Zaradi tega je izkazano zmanjšanje kmetijskih površin.

Struktura koriščenja zemljišč je naslednja:

Struktura		1968	1969	Indeks
hmelj skupaj	ha	788	761	96,9
od tega I. letnik	ha	65	24	36,7
žita	ha	474	545	115,0
vrtnine	ha	43	58	134,9
krmne rastline	ha	343	243	70,8
travišča	ha	1.017	759	74,6
kmetijske površine skupaj	ha	2.665	2.366	88,9
nerodovitno	ha	93	167	179,6

Skupaj	ha	2.758	2.533	91,8
--------	----	-------	-------	------

Novi rastlinjaki v Vrtnarstvu

Živinorejska proizvodnja izkazuje v primerjavi s planom v celoti porast, v primerjavi z letom 1968 pa je porastla le proizvodnja mleka. Porast proizvodnje mleka izhaja iz povprečne mlečnosti, kar je razvidno iz naslednje tabele:

Elementi	Realizirano		Indeks
	1968	1969	
število krav	887	826	93,1
mlečnost po kravi	3.515	3.979	113,2
prirast pitancev/kg	100	103	103,0

DE kooperacija

Proizvodnja		Realizirano		Indeks
		1968	1969	
hmelj	ton	1.051	1.257	119,6
krompir	ton	686	679	99,0
pitanci	ton	806	744	92,3
ostalo govedo	ton	563	610	108,4
piščanci (živa teža)	ton	993	1.247	125,6
mleko	1000/l	2.373	3.152	132,8

(Nadaljevanje na 12. strani)

Strokovni pogovori in nasveti

Pridelajmo kvalitetno zelje

Pridelek zelja je zelo odvisen od tal na katerih ga bomo pridelovali. Najboljše rezultate bomo dosegli na humoznih tleh, ki so dobro strukturna. Biti morajo primerno propustna za vodo, toda ne preplitva, da lahko zadržijo dovolj vlage. Tudi za gnojenje je zelje zelo zahtevna rastlina. Po količini hranilnih snovi, ki jih porabi za svoj razvoj, lahko postavimo zelje na eno prvih mest med poljščinami. Praksa je pokazala, da je potrebno za pridelek 100 q zelja naslednje količine hranil: dušika 36 kg, P₂O₅ 13 kg, K₂O 50 kg in CaO 50 kg.

Potreba po hranilnih snoveh pa je v dobi rasti zelo različna. V prvi fazi rasti rabi zelje le 3—4% hranil od celotne količine. Pozneje, posebno za tvorbo glav, pa je ta količina znatno večja. Pozne sorte, kot je npr. varaždinsko zelje, porabijo glavni del gnojil šele v jesenskih mesecih. Zelo pomembno je gnojenje s primernimi gnojili v posameznih razvojnih fazah. Dušik deluje zelo dobro v prvi fazi rasti, to je takoj ko sadike posadimo. Mlade rastline, ki imajo v tleh na razpologo dovolj dušika razvijejo močan koreninski sistem in dosti lista. Seveda je obilno gnojenje z dušikom uspešno le, če pri tem gnojimo z zadostnimi količinami kalija in fosforja. Če teh dveh gnojil primanjkuje, se razvijejo glave z obilo listja, ki pa niso dovolj trde.

Zelo dobre rezultate da tudi gnojenje z organskimi gnojili, komposti ali hlevskim gnojem. To še posebno na tleh, ki so siromašna na organskih snoveh.

Pridelki zelja na enoto površine so zelo različni. Odvisni so od sorte, obdelave, vremenskih razmer itd. Povprečni pridelki ranih sort se gibljejo od 200 do 250 q/ha, poznih pa od 400 do 800 q/ha.

Tudi spravilo pridelka je za končni uspeh pridelovanja zelo važno. Predvsem mora biti zelje dovolj dozorelo. Vse zeljne glave ne dozori v istem času, zato zgodnje sorte trgamo običajno 2 do 3-krat, pozne pa po enkrat ali največ dvakrat. Spravilom poznih sort moramo končati najpozneje do takrat, ko pade temperatura pod -5° C. Če hočemo del pridelka hraniti čez zimo, za kar so primerne predvsem pozne sorte, moramo odbrane zeljne glave potrgati preden dosežejo polno trdnost.

Cas spravila zelja je v posa-

meznih letih zelo različen. Odvisen je predvsem od vremenskih razmer. Po izkušnjah moramo to delo opraviti od oktobra do konca novembra. Delo mora biti opravljeno v suhem vremenu, ker je sicer zelje preveč mokro. Med listjem se nabere voda, ki kvari pridelek.

V prehrani je zelje pomembno zaradi obilice mineralnih snovi, ki jih vsebuje. Največja vrednost pa je v bogastvu vitaminov A, B, K in posebno pa C

vitamina. Zelje bi moralo v naši prehrani zopet dobiti svoje mesto.

Sort zelja je zelo veliko. Delimo jih po dolžini rasti in zgodnje, srednje zgodnje in pozne sorte.

Kakor prejšnja leta, tako bomo tudi letos v kooperaciji pogodbeno pridelovali zelje v proletoh hmeljskih nasadih.

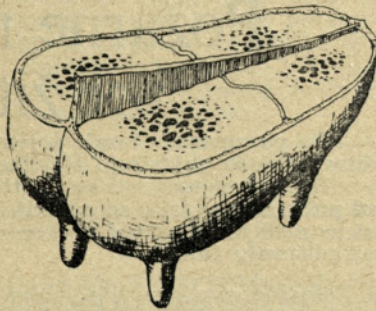
Pogodbeno zagaranirana odkupna cena za kg zelja je 0,27 din.

Ker dajo pozne sorte največji pridelek, se bomo odločili za varaždinsko zelje, ki je za naše področje najprimernejša sorta in tudi najbolj razširjena. To zelje naredi ploščate in v gornjem delu zbite, travnato zelene glave. Značilnost sorte so močno izražene listne žile. Dolžina rasti je 180 do 190 dni. Sorta je posebno primerna za kisanje.

inž. Semprimožnik Ludvik

ZDRAVO VIME - ZDRAVO MLEKO

Vime je štiridelno. — Vime je povezano z različnimi vezmi s trebušno steno. Srednja vez tvori pregrado, ki loči obe polovici in istočasno pomaga nositi vime. Prečne delitve vsake polovice vimena sicer ne moremo dokazati anatomsko, vendar pa sta mlečna kanalska sistema prednje in zadnje četrti drug od drugega istotako ločena kot obe polovici. Bolezni vimena npr. napadajo često le eno ali dve četrti in sicer: levo prednjo in desno zadnjo, odnosno obratno, ne da bi v obeh osta-

Vime — presek

lih četrtih lahko ugotovili kako infekcijo ali motnjo mleka.

Notranjost vimena je zgrajena iz žleznega in veznega tkiva. Sestavlja ga razvojem sistem krvnih žil in mlečnih kanalov, ki se v spodnjem delu četrti iztekajo v mlečno cisterno.

Vezno tkivo vsebuje krvne žile, živce in več ali manj tolšče. V starosti žlezno tkivo kopni (izginja), povečuje pa se množina veznega tkiva.

Mlekovodi. — V mlečno cisterno — ki sprejme nekako en četrt litra mleka — se izteka 8—12 mlečnih vodov. Ob koncu teh, ki se navzgor vedno bolj zažujejo, so mlečni mehurčki (alveole). V teh se tvori mleko.

Sesek. — Prehod iz vimena v sesek tvori obročasta nabrekli. Nepravilni zunanji vplivi na ta del: nategovanje in stiskanje pri napačni molži, nepravilno prilagajajoči se sesni nastavki ob strojni molži itd., lahko povzročijo vnetje in zarastline ali odtok mleka.

Sesni kanal je obdan s sluznico, ki je zelo občutljiva, zato se tu ob slabi molži pojavljajo razne okvare in vnetja.

Sesek se končuje z nekako 1 cm dolgim kanalom, ki ga znotraj obdaja obročasta mišica. Roka molžača stiska s posameznimi prsti od zgoraj navzdol z mlekom napolnjeni sesek in na tak način odpre obročasto mišico. Če je mišica zelo močna, kravo težko molzemo, če je mišica slabotna, krava mleko spušča.

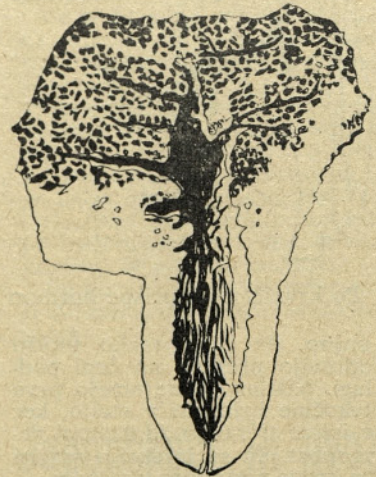
Dobra molža je pri vseh rejcih krav mlekaric zelo važen rejni cilj. Dobra krava naj bi po pripravi hitro dajala mleko. Po možnosti naj bi bila količina mleka porazdeljena na vse štiri četrti vimena enakomerno.

Po živčnih progah (potih) se dražljaji sporočajo v možgane. — Žleza hypophysa (hipofiza — češerika), ki je v možganih, izloča hormon prolactin (prolaktin). Ta hormon povzroča tvorbo mleka, toda šele po telitvi, ko je vime popolnoma izoblikovano. Ob ponovni brejosti krave izločata jajčnika poseben hormon, ki zavira delovanje prolactina in krava presuši.

S pripravo vimena mleko pri teka v istega in vime se napolni, da je napeto. Mleko se izloča tudi ob določenih dražljajih (šumih), npr. ob žvenketu (ropotu) z vrči ali ob pripravah molznih strojev. Pritok mleka v vime povzroča tudi možganska privesna žleza hormon oxy-

tocin (oksitocin), ki s krvjo pri teka v žlezne celice vimena. Učinek tega hormona traja le 6—7 minut, zato je treba takoj pričeti z molžo.

Velikost vimena. — Množina mleka, ki ga krava lahko da, zavisi tudi od velikosti vimena. Malo vime daje največkrat manj vleka. Ni pa pravilo, da je veliko vime močno mlečno. Mlečnost zavisi tudi od množine žlez. Vime z veliko množino veznega tkiva (mesno vime) nikdar ne da toliko mleka kot »žlezno vime«. Zaželjeno je meh-

Sesek — podolžni prerez

ko, veliko, široko in na daleč zasnovano vime, ki seže daleč naprej in nazaj z enakomernimi, nežnimi in ne prekratnimi seski.

Vime dobre molznice je pred molžo napeto in upade po molži uvelo skupaj. Torej je zelo raztežno in lahko sprejme mnogo mleka. Dobro mlečno znamenje

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 9. strani)

je tanka prožna koža, fina dlakavost in široko »mlečno ogle-dalo«. Mlade krave imajo po pravilu napeto in manjše vime, često s krajšimi seski. S starostjo vime izgublja svojo napetost, seski postanejo večji in daljši. Žile na trebuhu — mlečne žile — močno izstopajo.

Oblika vimena je odvisna od dednosti. Lepo oblikovano vime je možno doseči s smotno izbiro (selekcijo). Čimbolj se uveljavljajo molzni stroji, tembolj je ta rejni cilj za rejca krav mlekaric važen. Stroj lahko na vimemu deluje le, če je razdalja od vrha seska do tal najmanj 40 cm.

Nestrokovna molža, pa tudi razna vnetja, so pogosto vzrok neenakomerno oblikovanemu vimenu, kar ima za posledico — manj mleka. Pri molži mleko ne teče (ne izteka) v enotnem curku, ampak razpršeno. To povzročajo gotove bakterije, ki se vtihotapijo skozi sesni kanal v vime.

Ze iz davnine je ena najgostejših boleznih kužna presušitev vimena. Povzročitelje (streptokokke) lahko ugotovimo mikroskopsko. Tako mleko je vidno spremenjeno (kosmiči). Če prvi tak curek mleka prestrežemo na črno podlago, vidimo dovolj kosmičev. Ker je ta bolezen zelo prikrita, jo molzači med molžo čestokrat ne opazijo, zato je

be, trše in se pričenjajo krčiti, mlečnost jenjuje in slednjič popolnoma usahne.

Za vsakega rejca krav mlekaric je važno da pazi najbolj na zdravstveno stanje svojih krav, zlasti na vime.

Razen streptokokkov so danes v ne manjših količinah tudi staphylokokki, ki vodijo do infekcije vimena s sličnimi spremembami, kot je zgoraj opisano pri kužni presušitvi vimena. Možnost je, da se pojavijo še drugi povzročitelji kot npr. colibakterije, pyogenesbakterije in druge.

Pojav vnetij vimen in širjenja le-teh je v odvisnosti od **nege in higijene vimen**, kakor tudi od **higijene hleva in molže**.

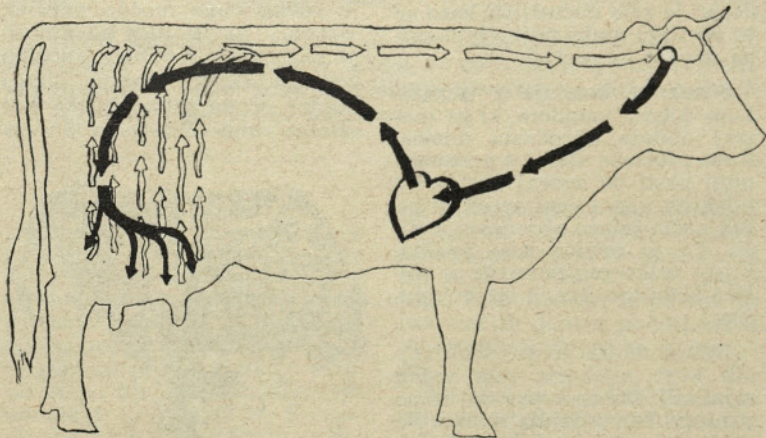
Naslednji ukrepi služijo snagi in preprečitvi obolenj:

1. Snažne krave, čist hlev, dovoljna množina stelje ne pretesna nastanitev.

2. Pred molžo vime očistimo in predvsem seske s krpo temeljito obdrgnemo (krpo namočimo v dezinfekcijsko sredstvo). Rastopino, v kateri si umijemo roke, moramo — po številu krav — večkrat menjati.

3. Pred molžo namažemo roke s sredstvom, ki mori škodljive kali.

4. Če molzemo strojno, pazimo na predpisan vakuum. Sesne nastavke moramo pravilno namestiti.

Po krvnih žilah prispe hormon v vime in povzroči pritek mleka

nujno, da pred vsako molžo opravijo preskus na črni podlagi. Nikdar pa ne smejo prve tekočine brizgniti v steljo, ker v istem trenutku že nastopi nevarnost, da se infekcija razširi na krave z zdravim vimenom.

Kot posledica vnetja vimena ni le povečana tvorba belih krvničk v mleku (gnoj), temveč se pri tem spremeni tudi kemični sestav mleka. Občutno pade količina tolsče, sladkorja, beljakovin, kalcija in vitaminov. To higiensko ni važno le za potrošniško mleko, temveč tu nastane škoda tudi ob širjenju takega mleka, ker trpi kvaliteta produktov.

Ščasoma vodijo ti pojavi do vidnih sprememb na obolelih četrtih, le-te postanejo bolj gro-

5. Ko preneha mlečni tok, takoj izklopimo sesne nastavke, seske dobro zmasiramo, a z roko še zmolzemo ostanke mleka.

6. Po končani molži sesne nastavke večkrat potopimo v dezinfekcijskem sredstvu. To opravimo pri vsaki kravi.

Po končani molži moramo vso mlečno posodo temeljito očistiti in dezinficirati (s primernimi dezinfekcijskimi sredstvi). Pri tem posvetimo največ pozornosti sesnim nastavkom.

Vsi ti higienijski prijemi služijo pospeševanju in ohranitvi zdravih vimen.

Zdravstvena služba. — Ob pristopu k ukrepom zdravstvene službe za nega vimena, bo imel rejec krav mlekaric zagotovilo, da bo hitro odkril vsa eventu-

alna obolenja vimena predno bo prišlo do težjih obolenj ali razmnožitve boleznih na ostalo živino.

Ukrepi za zdravo vime bodo imeli svoj smisel in dosegli zaželjeni učinek le tedaj, če bomo po molznih preskusih ukrepali in podvzeli vse za zdravljenje infekcije, to je:

1. preprečevanje boleznih pri vseh kravah z antibiotiki,

2. izločitev vseh krav, ki so vsled kroničnega vnetja vimena neozdravljive ter vsled tega dajejo premalo mleka,

3. strogo izvajanje vseh ukrepov (nega vimena, higiena, dezinfekcije),

4. nenehna pozornost zdravstvenemu stanju (redni mlečni preizkusi).

Zdravljenje obolelih vimen. — V ta namen imamo celo vrsto

visoko učinkovitih zdravil. Ta zdravila injiciramo v izpraznjen sesni kanal vnete četrti, kjer se porazdeli med tkivo. Zdravljenje je uspešno le, če zdravilo prodre v vsa obolela žarišča v cisterni in dospe tudi v mlekovode. Če so ta pota zamašena, večkrat ni mogoče uničiti vseh povzročiteljev. Tako pri naslednjem preskusu v mleku ponovno ugotovimo povzročitelja mastitisa. Take krave potem v hlevu delujejo kot vir okužbe drugih.

Mleko bolnih krav zadržimo. — Antibiotike odstranimo iz vimena praviloma po 3—5 dneh zdravljenja, vendar pa mleka teh krav še ne bomo spravljali v promet. To mleko je sicer užitno, a pri predelavi v maslo, sir ali jogurt povzroča motnje.
Dr. V. A.

Živinozdravniška služba

ZA MAJ

10. V. — FLORJANC Julijan, dipl. vet., Braslovče, telefon 72-027

17. V. — LESJAK Milan, dipl. vet., Prebold, telefon 72-201

24. V. — OCVIRK FRANC, dipl. vet., Vransko, telefon 72-407

31. V. — FLORJANC Julijan, dipl. vet., Braslovče, telefon 72-027

7. VI. — SRIBAR Edvard, dipl. vet., Šempeter, tel. 71-080

Dežurstvo prične v soboto ob 12. uri in se konča v ponedeljek ob 7. uri zjutraj.

VETERINARSKA POSTAJA
ZALEC

RUS FERDO:

Požarne nevarnosti pri žitaricah

Po posameznih fazah gojenja žitaric in pri manipulacijah z žitaricami se pojavljajo številne požarne nevarnosti.

Požarne nevarnosti so zlasti poudarjene pri zrelem žitu, ki še ni požeto. Prav tako se pojavljajo pri vseh fazah obdelave žita in sicer med žetvijo, med prevozom, pri vršenju žita in končno pri skladiščenju žita.

Požari dozorelega žita lahko nastanejo zaradi najrazličnejših vzrokov. Značilni so po tem, da se zelo hitro širijo in v relativno kratkem času zajamejo velike žitne komplekse. Če je zrelo žito položeno, se požar širi še hitreje. Velika vnetljivost in gorljivost žita bazirata na dejstvu, da ima kisik veliko možnost dostopa do žita. Pri gorenju žita povzročata nastala toplota močnejšo cirkulacijo zraka, tako da prihajajo k drugim vedno nove količine kisika.

Najpogostejši vzrok požarov nepočetega žita je neprevidnost, malomarnost in nepazljivost. V območjih ob železniški progi in ob drugih večjih prometnih poteh povzročajo mnogo požarov na žitaricah iskre lokomotiv in drugih prometnih sredstev. Zato je nujno potrebno, da so poleg večjih prometnih cest in želez-

niških prog prazni neobdelani pasovi, tako imenovani požarni pasovi. Traktorji in druga vozila, ki vozijo poleg dozorelega žita morajo biti zaščiteni proti iskreanju.

Tega varnostnega ukrepa pa ne moremo izpolniti v vseh primerih. Največje težave so tam, kjer so žitni kompleksi posejani tik ob prometnih cestah. Zato tudi ne moremo zahtevati, naj bodo šoferji teh vozil nosilci zaščitnih ukrepov. Iz prakse pa vemo, da so prav šoferji teh vozil bodisi zaradi neznanja ali neprevidnosti, glavni povzročitelji požarov na žitaricah.

Učinkovitost požarnega varstva žitaric precej izboljšamo, če mislimo na požarne nevarnosti že v času setve. S kombinirano setvijo žita—koruze in drugih kultur precej zmanjšamo
(Nadaljevanje na 11. strani)

(Nadaljevanje z 10. strani)

nevarnost pred požari. Širjenje nastalih požarov precej preprečuje tudi parceliranje velikih kompleksov. Tako so parcele žitaric izolirane z zelenimi površinami, ki niso tako dovzetne za požar. S parceliranjem so veliki žitni kompleksi razdeljeni na manjše sektorje, s čimer dosežemo, da v primeru nastanka požara na enem sektorju v najslabšem primeru zgori žito na tem sektorju, medtem ko se požar ne more prenesti z enega na drugi sektor žitnega kompleksa.

Pri gašenju žitaric in pri lokaliziranju požara žitaric moramo uporabiti metode odstranjevanja gorljivih snovi. Žito odstranjujemo z žetvijo zlasti v predelih, ki jih požar še ni zajel. Tako izdelamo tako imenovane zaščitne izolacijske pasove.

Poleg navedenih požarnovarnostnih ukrepov, ki jih moramo upoštevati pri žetvi, imajo zelo pomembno vlogo pri preprečevanju nastanka in širjenja nastalih požarov na žitaricah organizacijski ukrepi požarnovarnostne službe. Ogrnizacijo gasilske službe, pripravljenost gasilskih ekip in drugi ukrepi imajo največji pomen v časovnih periodah, ko so nevarnosti pred požarom žitaric večje. Osnovni namen vseh organizacijskih ukrepov je v tem, da na eni strani redno odstranjujemo vse vzroke, ki bi utegnili povzročiti požar, na drugi strani pa, da eventualno nastali požar pravočasno odkrijemo in pravočasno pogasimo. Danes niso več redki primeri, da v ta namen uporabljamo sodobna sredstva za zvezo in signalizacijo. V nekaterih razvitih predelih organizirajo v kritičnih časih dežurno opazovalno službo, za kar uporabljajo cerkvene zvonike in druge visoke objekte.

Tudi samo žetev spremljajo številne požarne nevarnosti. Žitirace žanjemo lahko ročno ali pa mehanizirano, s pomočjo

kombajnov. Pri obeh načinih žetve lahko nastanejo požarne nevarnosti.

Praviloma moramo začeti z žetvijo na kompleksih ob železniških progah in večjih prometnih poteh, kjer je večja nevarnost za nastanek požara. Tako napravimo takoj v začetku žetve zaščitne komplekse in pasove, ki bodo v kritični situaciji preprečili širjenje požara.

Med žetvijo pa so nepazljivost, malomarnost in nepredvidnost tisti vzroki, ki povzročajo največ požarov. Največkrat pride do požara pri žetvi zaradi kajenja in kurjenja. Če žanjemo z mehaniziranimi sredstvi pa predstavljajo največjo nevarnost iskre, ki letijo iz izpušnih cevi traktorjev in drugih poljedelskih strojev. Traktorji lahko povzročijo požar tudi v primeru, če se vžge masten prah, ki se nabira na vročih izpušnih ceveh traktorskih motorjev.

Če uporabljamo pri žetvi kombajne, ki istočasno tudi vršijo žito, se pojavljajo požarne nevarnosti tudi zaradi eventualnih napak pri električni instalaciji kombajnov. Od delavcev, zaposlenih na poljedelskih strojih, moramo zahtevati strogo delovno disciplino.

Dobra organizacija žetvenega prostora je istočasno najboljši požarnovarnostni ukrep. Na teh prostorih moramo zagotoviti zadostne količine vode, ročne gasilske aparate, določiti prostor za kurjenje, delavce pa seznaniti z nalogami, ki jih imajo v primeru nastanka požara ter jih usposobiti za gašenje.

Požeto žito je prav tako nevarno za požar. Resne nevarnosti se pojavijo, ko požeto žito zbiramo v kopice ne glede na to, ali ga spravimo na polju ali ga zložimo v kozolce.

Kopice žita navadno postavljamo na vaških dvoriščih v neposredni bližini stanovanjskih stavb. V teh primerih so najpogostejši povzročitelji požara

okoljski stanovalci. Osnovni pogov za odstranjevanje in preprečevanje teh nevarnosti je pravilna izbira mesta za žitne kopice. Kopice morajo biti dovolj oddaljene od stavb, ki lahko postanejo povzročitelji požara.

Resne požarne nevarnosti in veliki požari lahko nastanejo tudi v prostorih, kjer mlatimo žito. Nevarnosti izhajajo iz velikih koncentracij žita, ki je gorljiva snov. Osnovni požarno-preventivni ukrep je dobra organizacija dela pri mlačvi in odvoz žita, odstranjevanje slame, plev, dobava goriva itd.

Organizacija oskrbe z gorivom in manipulacija s tekočim gorivom je zelo pomemben požarno varnostni ukrep pri žetvi in vršenju žita. Najpomembnejši ukrep je v tem, da so delavci seznanjeni z izpolnjevanjem požarnovarnostnih ukrepov in gašenju začetnih požarov.

Na prostoru, kjer se vrši žito, je treba na primernih mestih namestiti ročne gasilne aparate. Postaviti jih moramo na takšno mesto, kjer niso izpostavljeni nevarnostim in poškodbam, vendar pa so lahko dosegljivi v primeru potrebe.

(Dalje prihodnjič)

KMETIJSKI KOMBINAT ŽALEC razpisuje naslednjo

JAVNO LICITACIJO

gospodarskega posloplja s hlevom pri gradu Socka v Socki — k. o. Creskova. Pritličje objekta obsega hlev z lesenim podom, hodnik, krmilno kuhinjo, klet in svinjak. Z objektom prodamo tudi pripadajoče funkcionalno zemljišče.

Izključna cena objekta je 15.900 din in 5 din za m² funkcionalnega zemljišča.

Javna licitacija bo dne 20. 5. 1970 ob 8. uri v pisarni DE Kmetijstvo IV v Celju, Miklošičeva cesta št. 7.

Vse ostale informacije lahko dobite na upravi Kmetijskega kombinata Žalec v Žalcu, soba št. 21/II.

Kje bomo letovali?

Delovna enota Gostinstvo iz Celja nam sporoča, da bo pričela z letno sezono v domu v Crikvenici 20. 6. in jo zaključila 10. septembra. Skupine bodo menjavali vsakih 10 dni. Torej, prva skupina prične letovali 20. junija. Prijave sprejema Benedičič Vera v Samopostrežni restavraciji Celje. Pri njej se lahko zglasite osebno ali pa sporočite svoje želje na telefonsko številko 32-60.

Cena dnevne kompletne oskrbe v domu je 40 din za odrasle, za otroke do 10 let pa le 20 dinarjev.

Ob prijavi za letovanje oziroma rezervaciji položijo člani kolektiva in njih svojci 10-odstotni

polog, vsi ostali pa 50-odstotni polog od cene celotnega zneska. Prijavite se najpozneje do 10. junija!

Če se prijavitelci pravočasno ne odjavijo ali ne letujejo v dogovorjenem času, jim vplačana akontacija zapade.

Dom ima dve sobi z dvema ležiščema, 3 sobe s tremi ležišči, 3 sobe s štirimi ležišči in 3 sobe s štirimi ležišči za odrasle in s po enim otroškim ležiščem.

Gostinci zagotavljajo solidno postrežbo, okusno hrano, dobro kapljico in udobno počutje.

Da bo pa dopust res prijeten, si želimo obilo sonca in dobre volje.

Vy

Pridelek hmelja na Japonskem in uvoz

Zaradi tajfunov v času cvetenja, peronospore in visoke vlage je zelo padla produkcija hmelja na Japonskem v lanskem letu. Pravijo, da je bila najnižja v zadnjih petih letih. Domnevajo, da je k tako nizki letini pripomogla tudi nepravilna uporaba zaščitnih sredstev. Ocenjujejo, da je bil lanski pridelek 26.360 q v primerjavi z 32.950 q leta 1968.

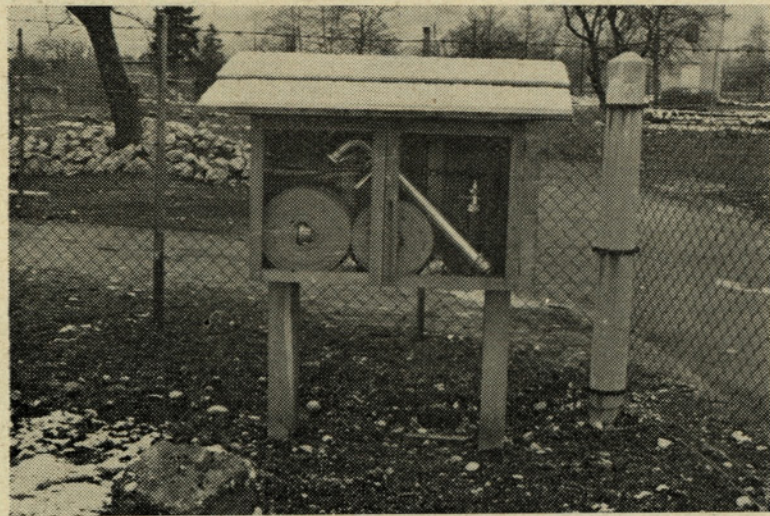
Japonska je skupno uvozila v sezoni 1968/69 12.290 q, 1967/68 pa le 6.440 q hmelja. V sezoni

1968/69 so na Japonsko uvozili: NSR 5.834 q, ČSSR 3.766 q, Jugoslavija 265 q in ZDA 2.427 q hmelja.

Evropski hmelji so pomešani z domačim zlepšali in zboljšali okus piva, tega pri mešanju domačega hmelja z ameriškim niso čutili.

Predvidevajo, da bo zaradi nizke letine in zvišane porabe piva dosegel uvoz v sezoni 1969 do 1970 od 13.000 q do 15.000 q.

Po Hops Market News — x/69

Na pravem mestu postavljena in dobro opremljena omarica z gasilskimi potrebščinami je velik porok pri zavarovanju imetja pred požarom

(Nadaljevanje z 8. strani)

Proizvodnja v kooperaciji je v primerjavi s planom in realizacijo v letu 1968 zelo ugodna.

Najugodnejši so rezultati v proizvodnji mleka, piščancev in hmelja.

Uspeh DE kooperacija je v glavnem odvisen od dela strokovne službe v kmečki proizvodnji.

Strokovna služba DE kooperacija je v preteklem letu izvajala obširen program pospeševalnega dela med kooperanti in tudi ostalimi kmeti, ki niso v kooperacijskih odnosih.

Pospeševalno delo obsega predvsem posredovanje strokovnega znanja kmetom.

Pospeševalno delo je teklo po več poteh:

a) izobraževanje kmečke mladine (štipendiranje in kadrovanje v šole za kmetovalce) v povezavi s kadrovskim centrom;

b) predavanja za kmetovalce v zimskem času, v katerih so predavali strokovnjaki DE kooperacija in ki so se razvili v pogoje o konkretnih strokovnih vprašanjih;

c) načrtovanje in projektiranje pri naložbah (načrti in projekti za hleve, naprave za dosuševanje, silose, nasade in za izbiro strojev) in načrtovanje usmeritve kmetije.

DE sadjarstvo Mirošan

Sadjarstva proizvodnja je organizirana na 127,3 ha plantažnih sadovnjakov. Ta površina je pod nasadi nespremenjena že od leta 1968.

Delovna enota je dosegla naslednjo proizvodnjo:

Proizvodnja		Real. 1968	Real. 1969	Indeks
sadje	ton	543	746	137,3
sadike	kom.	56.572	79.170	140,2
med	kg	4.638	6.485	139,8
vosek	kg	170	100	58,8
cvetni prah	kg	33	312	—

DE gozdarstvo

Gozdne kapacitete so se od 821 ha v letu 1968 povečale v letu 1969 na 895 ha.

Proizvodnja		Real. 1968	Real. 1969	Indeks
posek lesa	m ³	2.363	2.415	102,2
razrez lesa	m ³	1.636	1.671	102,1
prodaja hlodovine	m ³	906	1.178	130,0
žagan les	m ³	1.636	1.671	102,1

Iz tabele fizične realizacije vidimo porast proizvodnje v letu 1969. Gozdno gojitvena dela niso v celoti končana po programu. Nedokončana dela na čiščenju gozda bodo opravljena v prvih mesecih leta 1970. Iz tega naslova je DE prenesla v naslednje leto prihranjena sredstva investicijskega vzdrževanja.

DE Hmezad

Proizvodnja		Real. 1968	Real. 1969	Indeks
odkup hmelja	ton	3.008	3.384	112,5
prodaja skupaj	ton	3.258	3.358	109,2
od tega: izvoz	ton	2.716	2.936	108,1
domači trg	ton	542	422	77,8

DE Mesnine

Proizvodnja		Real. 1968	Real. 1969	Indeks
odkup	ton	7.401	5.094	68,8
nabava mesa	ton	516	1.606	384,1
uslužnostno klanje	ton	229	664	289,1
prodaja skupaj	ton	5.741	4.503	78,4
od tega: izvoz	ton	1.067	351	32,9
na veliko	ton	1.842	2.031	110,2
na malo	ton	2.830	2.121	74,9

Iz tabele je razvidno, da je obseg proizvodnje nižji od obsega v letu 1968, na kar je vplivalo neugodno stanje živilskega trga v letu 1969.

DE Mešalnica

Fizični obseg proizvodnje je manjši v primerjavi z letom 1968 in planom 1969, kar je razvidno iz tabele:

Proizvodnja		Real. 1968	Real. 1969	Indeks
krmila	ton	17.802	15.683	88,1
od tega: del. enotam	ton	5.065	7.059	139,4
eksterno	ton	12.737	8.624	67,7

DE Mleko

Proizvodnja		Real. 1968	Real. 1969	Indeks
odkup	1000/lit.	8.961	11.377	126,9
prodaja konzum	1000/lit.	4.881	5.945	121,8
jogurt	1000/lit.	168	2.208	1308,3

Veliko povečanje prodaje jogurta je vplivalo predvsem izredna kvaliteta in primerna embalaža.

Sicer pa ugotavljamo, da je bilo leto 1969 zelo ugodno glede nabave mleka oziroma prodaje konzumnega mleka, jogurta in smetane.

Pri delovnih enotah Vrtnarstvo, Prehrana, Samopostrežna restavracija in Strojna postaja je merjenje finančnega obsega zaradi storitvenih dejavnosti otežkočeno, zato pokazujemo samo ekonomske pokazatelje.

Zaradi različnosti prodaje proizvodov, izdelkov oziroma storitev, je le-tu prikazana za kombinat kot celoto vrednostno.

Tržišča	Real. 1968	Real. 1969	Indeks
prodaja skupaj	249.127.438	286.624.144	115,1
od tega: domači trg	175.738.469	215.615.536	122,7
tuji trg v \$	6.034.699	5.706.659	94,6

Procent udeležbe izvoza v celotni prodaji se je v letu 1969 zmanjšal za 17 %, predvsem zaradi občutnega zmanjšanja izvoza mesa.

Osebnih dohodki

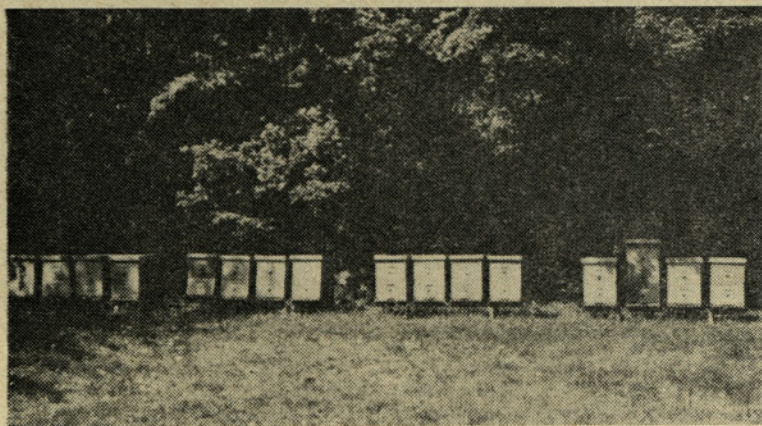
Iz prikaza zaposlenosti in mesečnih neto osebnih dohodkov je razvidno, da smo v letu 1969 zmanjšali zaposlenost za 9,5 %, povprečni osebni dohodki pa so se povečali v primerjavi z letom 1968 za 9,1 % oziroma za 5 %, če ne upoštevamo osebnih dohodkov iz delitve dobička v letu 1969.

Prikaz zaposlenih

Zap. št.	Organizacijska enota	1969
1.	Obrat Kmetijstvo	694
2.	DE Sadjarstvo	9
3.	DE Vrtnarstvo	88
4.	DE Gozdarstvo	13
5.	DE Kooperacija	144
6.	DE Hladilnica	6
7.	DE Hmezad	87
8.	Obrat Mesnine	283
9.	DE Mešalnica krmil	26
10.	DE Mleko	94
11.	DE Pijače	26
12.	DE Prehrana	32
13.	DE Samopostrežna restavracija	57
14.	DE Strojna postaja	84
15.	Komercialni center	73
16.	Skupne službe	145
17.	DE Hišni sklad	5
18.	Skupaj	1.896
19.	Realizacija 1968	2.094

Prikaz gibanja ekonomskih kazalnikov (1969 : 1968)

Organizacijske enote	CD	Stroški	Število zaposl.
1. Obrat Kmetijstvo + Kooperacija	113,9	111,1	74,5
2. DE Sadjarstvo	132,9	135,3	83,0
3. DE Vrtnarstvo	117,9	121,4	100,0
4. DE Gozdarstvo	131,9	114,1	81,2
5. DE Hmezad	101,7	102,7	91,6
6. Obrat Mesnine	100,0	101,3	96,3
7. DE Mešalnica krmil	87,5	87,5	89,7
8. DE Mleko	121,7	120,9	98,9
9. DE Pijače	95,0	97,6	100,0
10. DE Prehrana	101,3	87,0	58,2
11. DE Strojna postaja	103,7	104,6	106,3
12. Komercialni center	347,2	376,4	137,7
13. Skupne službe	148,1	160,4	164,8
14. Skupaj podj. doh.	92,5	—	—
15. DE Hišni sklad	110,4	114,6	125,0
SKUPAJ	116,1	116,6	90,5

Na spomladanski paši

Prikaz zbirnih kazalnikov

Zap. št.	Elementi	Realizacija 1968	Realizacija 1969	Indeks
1.	Celotni dohodek	340.385.019	395.320.721	116,1
2.	Stroški skupaj	330.608.816	385.612.475	116,6
3.	Dobiček	9.776.203	9.708.246	99,4
4.	Osební dohodki	32.997.310	33.951.778	102,9
5.	Amortizacija	8.189.935	9.934.918	121,3
6.	Bruto akumulacija	15.317.731	17.882.141	116,7
7.	Skupni delovni čas/ur	4.515.704	4.287.096	94,9
8.	Povprečno število zaposlenih	2.094	1.896	90,6

Med sajenjem krompirja se kratek počitek kar prileže

Rezultate gospodarjenja v letu 1969 lahko rekapituliramo v naslednje ugotovitve:

1. Z gospodarskim načrtom za leto 1969 smo predvidevali produktivnost 11,68 din celotnega dohodka na dinar osebnih dohodkov. Porast produktivnosti proti planu je 5,1 %, saj je produktivnost realizirana z 12,28 din CD/din OD, v primerjavi z letom 1968 pa se je povečala za 8 %.

2. Ekonomičnost je bila načrtovana z 1,02 din CD/1 din stroškov, realizirana pa 1,03 din CD/1 din stroškov ali 0,8 % več, v primerjavi z letom 1968 pa je ostala enaka.

3. Rentabilnost znaša po načrtu 3,24 % dobička v poslovnih sredstvih, realiziranih pa je 4,00 %. Rentabilnost je 24,5 % večja kot smo predvideli s planom.

Na podlagi teh zbirnih kazalnikov uspešnosti poslovanja ugotavljamo, da so naslednji notranji in zunanji elementi vplivali na dosežene rezultate.

Notranji vplivi:

— Politika vrednotenja zalog, ki smo jo sprovedli v letu 1969 istočasno z uvajanjem direct costing metode, je bistveno vplivala na zmanjšanje dobička. Zaradi različne strukture zalog v podjetju se ta ukrep ne da detajlno iz vrednotiti, vendar ocenjujemo, da ta razlika znaša okrog 700.000 din.

— Produktivnost se je povečala v letu 1969 za 5,1 % v primerjavi s planom oziroma za 8,0 % v primerjavi z letom 1968. Tudi izkoriščenost delovnega časa nam potrjuje, da smo v letu 1969 s smotnejšo izrabo živega dela dosegli boljše rezultate, zato menimo, da je dvig produktivnosti karakterističen element ocenjevanja učinkovitosti kombinata v preteklem letu.

— Nova organizacija v preteklem letu še ni dala tistih rezultatov kot smo jih pričakovali v obratu Kmetijstvo in DE Kooperacija.

— Na znižanje dobička oziroma povečanje stroškov so vplivali višji osebni dohodki zaposlenih v primerjavi s preteklim letom, saj so se ti povišali zaradi analitične ocene delovnih mest in prehoda na obračun zadnjega v mesecu za 1.833.000 din ali 6 %.

— Amortizacija je naslednji notranji vpliv, ki se prav tako odraža v zvišanju stroškov, saj smo jo v primerjavi z letom 1968 povečali za 21,3 %.

Kmetje si vedno bolj pomagajo z lastno mehanizacijo. Škropljenje pšenice proti plevelu

— V letu 1969 smo obračunavali tudi nekatere druge stroške poslovanja iz preteklih let, čeprav se niso nanašali na realizacijo leta 1969. Ocenjujemo, da so ti stroški znašali ca. 500.000.

Zunanji vplivi:

— Vpliv trga je bil vsekakor pomemben. Pozitivno je vplival na prodajo nekaterih pridelkov, proizvodov in storitev konjunkturnega značaja, negativni vplivi pa so vidni zlasti pri prodaji brezalkoholnih pijač, pomanjkanju surovin mesa in višjih cenah repromateriala ter drugih proizvodnih stroškov.

— Na ekonomičnost poslovanja so vplivale tudi večje družbene obveznosti in višja cena izposojenega kapitala.

Poleg teh notranjih in zunanjih vplivov so na rezultate preteklega leta vplivale tudi neprimerne vremenske razmere, ki so v povprečju znižale pridelek hmelja za 9,6 %. Slabe vremenske razmere so vplivale v znatni meri tudi na stroške obiranja hmelja.

Z OBISKA PRI NAŠIH DELAVCIH

Obiske pri naših delavcih in kooperantih želimo v bodoče vzbujati. Nobenih ambicij obiskovalcev ni, da bi se vmešavali v življenje naših delavcev in iz obiskov ustvarjati senzacije. Ne, to ni namen vseh obiskov. Zakaj torej gre?

Zelimo zelo prizadevno poizkušati nakazati nekatere probleme tiste kategorije članov naše organizacije združenega dela, ki z neposrednim delom prispevajo svoj delež s fizičnim delom. Pri načrtovanju obiskov smo imeli pred seboj vodilo, da tudi na takšen način delavce informiramo. Marsikatero resnico zvemo, istočasno pa poizkušamo tudi na takšen način neposredno obiskancem obrazložiti, koliko je delovna organizacija zainteresirana za njihov delež,

več. Vidite, s tem pa se petčlanska družina ne more preživljati.«

Nisem odnehal, želel sem mu nakazati, da ima stanovanjski prostor, za katerega plača 42,00 din. Na dvorišču ima preskrbljeno prehrano. Vendar sem mu verjel, da je ta hrana za petčlansko družino predraga. Sedaj se vozi v Celje in dela v izmeni. Polovico potnih stroškov mu Cinkarna povrne, zasluži pa ca. 1.200 din.

»Ali bi delali pri nas več ur na dan?«

»Saj več že nisem mogel. V sezoni sem delal po ves dan. Izven sezone pa ni bilo dela, niti zasluzka. Godi se mi po tudi krivica. S petčlansko družino sem utesnjen v tej sobici, istočasno pa je v pritličju zaklenjeno eno-

»Ali bi bilo bolje, če bi bili prejemki preko celega leta približno enaki?«

»Seveda!« sta povzela oba. »Toda morala bi biti dobra evidenca, da delavec ne bi bil oškodovan za tisto, kar je že naredil.«

»Ali je nagrajevanje pri nas urejeno tako, da je tisti, ki dela več, tudi dejansko bolj plačan?«

»Da. Delo je normirano. Borim se, da normo izvršim in tudi presežem. Učinek se zasleduje skupinsko, kar se mi zdi nepravilno. Če obrežem 600—800 ali 1000 sadik, mi napišejo 10 ur in to ne razumem. Saj potem se ne izplača delati 12 ur.«

»So vama znane težave, s katerimi se včasih srečuje naše podjetje?«

»Toliko, kolikor preberva iz Hmeljarja. Za sestanke v sezoni ni časa. Vseeno pa bi morali vedeti za vsak dan koliko zaslužimo, če je količina znana. Prav tako bi morali podrobno vedeti o uspehih in težavah v podjetju. Če bi to vedeli, bi delavci potrpe-
li.«

Dogovor, naloga, obveza nam mora biti, da se bomo mesečno vsaj enkrat sestali z delavci v najnižji organizacijski enoti in jim prikazali tudi naloge, ki stojijo pred nami. Ne bi se smeli sramovati analizirati tudi uspehe. Vsekakor pa moramo doseči, da bodo seznanjeni s sklepi samoupravnih organov. Izkoristiti se izplača dve deževni uri mesečno.

U. M.

Otroci vrta v Vrbju si s tovarišico vred žele toplih sončnih dni za igranje in sprehode v naravi

njihovo delo in da bodo za svoje delo pravično nagrajevani.

Tokrat je bil naš obisk namenjen dvema družinama. Najprej smo se oglasili v Latkovi vasi 106. V prvem nadstropju živi in stanuje s petčlansko družino nekdanji naš delavec ŠTEKOVIČ VILI v sobi 3×5 m. Ta soba služi za kuhinjo, dnevni prostor in spalnico.

Dopoldne je bil doma z otroki. Njegova žena, še zaposlena v podjetju in to že štiri leta, je bila v hmeljišču. Vrnila se bo verjetno proti večeru. Do takrat bo on skuhal kosilo za otroke in zase. Žena pa si bo pripravila hrano sama zvečer, ko bo mož v službi.

»In zakaj ste se zaposlili letos v Cinkarni?«

Malo je pomislil in povzel: »Zaslužil sem 600—650 din kot kvalificiran delavec. Žena nič

sobno stanovanje, katerega je zasedal bivši delavec podjetja z ženo, sedaj pa delata v Nemčiji.«

Gledal sem ga revoltiranega, vendar ponosnega, da lahko nudi svojim otrokom tudi radio, televizor ... zadovoljstvo, pa čeprav samo v eni sobi.

V stanovanjskem provizoriju v Vrbju sem našel TRKMIC Draga in Marijo šele v soboto zvečer. Oba sta zaposlena v podjetju že deset let. Živita z dvema otrokoma v dvosobnem stanovanju, za katerega plačata 80 din mesečno. Drago dela kot kvalificiran delavec v delovni enoti Hmezad in Sinalco in zasluži povprečno od 750 do 850 din mesečno in je plačan po učinku. Žena Marija je nekvalificirana delavka in zasluži devet mesecev po 700 din. Takrat dela po deset ur. Za tri zimske mesece je bilo povprečje 320 din.

Ali že veste ...

— da je kar v Beogradu 42.000 nepismenih;

— da predvideni minimum nadomestil za čas bolezni (najmanj 70% povprečnega OD za odsotnost z dela do 30 dni, po tem pa najmanj 80%), pri sedanjem gibanju cen ni več realen oziroma ne zagotavlja tega, kar naj bi zagotovil, ker se izračunava po povprečnih dohodkih prejšnjega leta. Nadomestila bodo morali zvišati ali pa računati po letošnjih OD;

— da je v Sloveniji še 184.000 individualnih kmetijskih posestev;

— da je zvezna direkcija za rezervo prehrabnenih proizvodov že pripravila načrt za ukro-
titev cen prehrabnenih proizvodov na trgu. Zato lahko pričakujemo uvoz fižola, masti, čebule, riža, surovega masla, soli in še in še;

— da so skupni dohodki republiških rezerv gospodarskih organizacij lani znašali dobrih 141 milijonov din, da pa bodo letos republiške skupne rezerve gospodarskih organizacij razpolagale z več kot 148 milijoni din;

— da je bilo lani v Jugoslaviji zgrajenih v družbenem sektorju 36.500 stanovanj, to je toliko kot pred desetimi leti. Potrebujemo v Jugoslaviji 600.000 stanovanj;

— da imajo naše Mesnine na območju občine Zalec, Celje, Velenje, Konjice, Hrastnik, Trbovlje in Zagorje 46 prodajaln in da bo kmalu odprta moderna prodajalna v Ljubljani;

— da je kmetijsko industrijski kombinat Belje, ki zaposluje nad 7.000 ljudi spravila na rob propada neurejena mesna industrija. Belje ima sedaj 7 milijard S-din izgube, verjetno jih še bo več. Pravijo, da ga bodo do 1974. leta sanirali.

— da se je v Zalcu zopet začasno utišala tragikomedija kdo koga, kdo komu, zakaj? in kdo več — kdo manj pod šifro »Bratje Karamazovi« — v nadaljevanjih. Prvo violino je za splošno ljudsko veselje in svoj žep igral celjski Novi tednik.

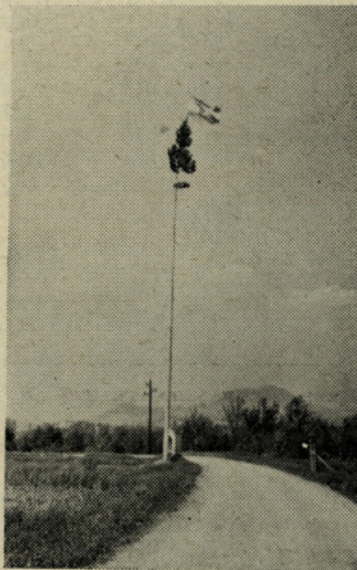
OGLASI

Prodam po dnevni ceni 3 ple-
menske svinjke stare 8 mesecev.
— Pirc Martin, Sempeter 56.

Prodam malo rabljeno in do-
bro ohranjeno vprežno kosilni-
co. — Skok Franc, Kapla vas 47,
Prebold.

Ugodno prodam 9-kvad-
ratno hmeljsko sušilnico.

Oset Franc, Drešinja vas
42, Petrovče.

Mlaj, simbol praznovanja praz-
nika delavca in kmeta — 1. ma-
ja, se mogočno dviga v nebo

IZLET V SOVJETSKO ZVEZO

Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Žalec se je po večletnih tihih željah in pripravah odločilo organizirati prihodnje leto v septembru osemdnevni strokovni izlet v Sovjetsko zvezo.

Člani odbora so se že pogovarjali s tremi potovalnimi agencijami. Vse napovedujejo ceno osemdnevnega potovanja na malo nad 2.000 dinarjev.

Okvirni program: do Moskve bi poleteli s posebnim letalom. Moskvo, Leningrad in Kiev bi si ogledali po ustaljenem programu ruskega Inturista. Morda bi dodali rastlinjake iz katerih oskrbujejo Moskvo z zelenjavo. Obiskali bi Žitomir in v njem hmeljarski inštitut, v okolici pa en sovhoz in kolhoz ob obiranju in sušenju hmelja.

K organizaciji smo pristopili tako zgodaj zato, ker moramo prijaviti poseben polet eno leto prej. Za poseben polet nas mora biti okrog 80. Pričakujemo, da bodo vsi člani vzeli obvestilo in priprave resno, pričeli namensko varčevati in se z odborom vred že pripravljali za to enkratno potovanje in doživetje.

Vsi, ki so prišli v podjetje na novo in naši delavci z območja celjskega DKIT, se lahko izleta udeležijo. Na izlet vabimo tudi nečlane, ki pa ne prejmejo dotacije društva. Obvestil nismo poslali tistim, ki niso poravnali članarine za dalj kot štiri leta in do danes niso kazali volje do dela v društvu. Nudimo jim možnost rehabilitacije.

Prijavite se čimprej pri Vybihal Viliju na Kmetijskem kombinatu Žalec, ker nam mora biti število prijavljenih znano do konca maja.

Odbor

TUDI LETOS V BIOGRAD, PIRAN IN NA VOGEL

Po sklepu UO Počitniške skupnosti Žalec se bo letošnja sezona pričela v Biogradu 10. junija in končala 18. septembra.

Zaradi tega prosimo, da sindikalne podružnice sestavijo plan dopustov, ki naj obsega naslednje podatke:

Priimek in ime, leto rojstva in čas, kdaj bo koristil dopust. Isti podatki naj bodo izpolnjeni tudi za družinske člane in sorodnike.

Izmenje bodo trajale po 10 dni. Plan naj bo sestavljen tako, da bodo vsa ležišča vaše hišice oz. hišic polno zasedena za tisti čas, ko boste planirali, kar pomeni, da morajo biti zasedena vsa ležišča v vseh izmenah. Za nezasedena ležišča plačajo sindikalne podružnice režijske stroške v znesku 6 din po ležišču na dan.

Dnevni penzion za odrasle s turistično in kopalniško takso znaša v predsezoni — to je od 10. do 30. junija — in po sezoni od 1. do 18. septembra 27,40 din; za otroke v starosti do 10 let pa 13,70 din. Ta cena velja za člane počitniške skupnosti in vse ostale. Za glavno sezono od 1. julija do 31. avgusta znaša dnevni penzion za člane 32,40 din, za nečlane 35,40 din, za inozemce 40,00 din, za vse otroke do 10 let starosti pa polovico. V penzion je vračunana tudi turistična in kopalniška taksa, ki znaša dnevno na osebo 2,40 din.

Vplačila za letovanje naj bi od posameznika pobirale sindi-

kalne podružnice, one pa bi na podlagi seznamov plačevale pri počitniški skupnosti v Žalcu in sicer najpozneje 15 dni pred pričetkom letovanja.

Odpovedni rok letovanja je najmanj 15 dni pred nastopom, sicer propade akontacija v korist počitniške skupnosti. Akontacija za letovanje znaša 50 din na osebo in jo vsak vplača pri vpisu.

Rok za prijavo in dostavo seznamov za dopuste je 10. maj. Po tem roku bo UO počitniške skupnosti oddal ležišča drugim interesentom.

Prevozi z avtobusom v Biograd in nazaj bodo organizirani, če bo dovolj prijav. Vozni red vam pošljemo pravočasno.

Možnost letovanja je tudi v Piranu, na Voglu pa tudi pozimi.

Počitniška skupnost
Žalec

Naši kooperanti na Bavarskem

Skupina kooperantov kurje-rejcev se je pravkar vrnila iz Bavarske. V mestecu Regenstauf okrog 100 km od Münchena si je ogledala naprave pri rejcih nesnic, pitancev in valilnico.

Med potjo so si ogledali del Avstrije in Bavarske z glavnim mestom Münchenom.

Ljudske napovedi

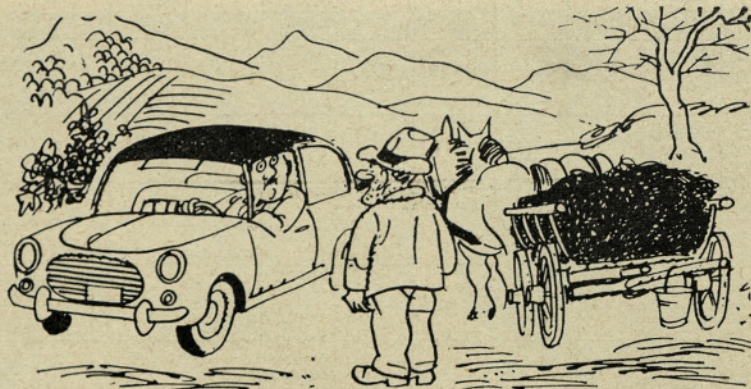
Ce sušec suši, traven deži, maj pa hladi, kmetu se dobro godi.

Ce je na Urbana lepo, dobro suši se seno.

MISEL

Kdo ima veliko, hoče še več. Zato jemlje še tistim, ki nimajo skoro nič.

Hokus-pokus

- Tovariš, naša družba daje več za razvoj avtomobilizma kot za razvoj kmetijstva.
- Tovariš, pozabljaš, da je v vsakem avtomobilu po nekaj deset konj — da konjereja tudi sodi v kmetijstvo.

UVAŽAMO

Meso in maslo in fižol, čebulo, zelje, mast in sol uvažamo, ker tega manjka. Zakaj tako? Je to uganka? Kaj naše polje ne rodi? Kaj ni ljudi in strojev ni, da zemljo bi obdelovali in s plodi nas prehranjevali? Je standard naš tako visok in treba ni ganiti rok, da bi sami se preredili? Vse bomo raje uvozili! Se trudi mar le tuji svet, da nam pripravi dobro jed? Smo res že kar preveč razviti, da vsega lastnega smo siti?

IZREKI

Lisica tudi na videz, spi, da kure ulovi. Ni tisti siromak, ki nikoli nič ni imel, ampak tisti, ki je imel, pa je izgubil. Pri vsakem uboštvu je pol lenobe.

Cene navzgor

Cene lezejo navzgor in potrošnik zre za njimi, ko močno želi še on dohiteti jih v tej klimi. Prišla pa je že pomlad, ki likvidnost nam odtaja, pa se dvigne standard naš brez izgub in primanjkljaja. To je sanjal optimist, ko je žvečil grenke sline nemo zroč za cenami, plavajočimi v višine.

Majska križanka

Nagrade so 50, 40, 30, 20 in 10 dinarjev.

Rešitve pošljite do 25. maja.

Pri reševanju vam, drage bralke in bralci, želimo zabave in uspeh.

Uredništvo

